

İBN-İ SİNA

el-Kanun fi't-Tıbb

— Tıp Prensipleri —

Özet Çeviri

ÇEV: PROF. DR. ÖMER ANLAR

Eski
yeni
YAYINLARI

Eskiyei Yayınları: 66

**el-Kanun fi't-Tıbb
(TIP PRENSİPLERİ)**

İbn-i Sina

(Özet Çeviri)

Çeviren: Prof. Dr. Ömer Anlar

© FCR Yayın Reklam Bilgisayar San. ve Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika no:13178)

Kapak ve Mizanpaj
FCR

Baskı ve Cilt
NY MATBAACILIK YAYINCILIK
KAĞITÇILIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24
Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0533) 591 86 17 (Sertifika no: 50732)

1. Baskı: Kasım 2019
2. Baskı: Nisan 2021
3. Baskı: Temmuz 2022

ISBN: 978-625-7673-05-1

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No:14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0 312) 310 08 60 – Fax: (0 312) 311 47 89
web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

el-Kanun fi't-Tıbb

(TIP PRENSİPLERİ)

İbn-i Sina

(Özet Çeviri)

Çeviren: Prof. Dr. Ömer Anlar

İstanbul 2022

Prof. Dr. Ömer ANLAR

1957 yılında Hatay'da doğdu.

1983'de Tıp Doktoru oldu.

1992'de Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi İbni Sina Hastanesi Nöroloji Anabilim Dalı'nda uzmanlık eğitimini tamamladı.

2004 yılında Doçent, 2009 yılında Profesör oldu.

Türkiye'nin değişik bölgelerinde Devlet Hastanesi ve Üniversitelerinde görev yaptı. Bunların bazılarında Nöroloji bölümünün kuruluşunda katkıda bulundu.

Ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanan birçok araştırma makalesi mevcuttur.

Çok iyi derecede Arapça yanı sıra, İngilizce ve Fransızca diline hakimdir.

TAKDİM

İbn-i Sina İslam medeniyet tarihinin yıldızlarından biridir.

Asya'da gelişmiş bir üniversite şehri olan Buhara'da doğdu.

Buhara, kızıl kum çölünün ortasında meşhur ipek yolu üzerinde kurulmuş, Çin ve Hint'den gelip Avrupa'ya doğru giden kervanların mutlaka uğradığı ve mola verdiği bir şehirdir.

Buhara'da 75 Kervansaray, 11 kapalı çarşı ve 60 medrese vardır. Buhara tarihte her zaman öncelikle ilim sonra da ticaret merkezi olmayı sürdürmüştür.

İbn-i Sina Türkistan'da yetişen evrensel bir ilim adamıdır.

Halkı Müslüman olan ülkelerde, Avrupalıların yaşadığı gibi, medeniyetten mahrum bir Orta Çağ yaşanmamıştır.

Türkistan İslam medeniyetinin yetiştirdiği Farabi, Harezmi ve Biruni ile Endülüs İslam medeniyetinin ilim dünyasına sunduğu İbn-i Rüşd, Ebul Kasım Zehravi, Dr. Muhammed Gafiki ve İbn-i Haldun eserleriyle kıyamete kadar yaşayacaktır.

İbn-i Sina tarihe mührünü vuran ilim adamlarının başında gelir.

10 yaşında Kur'an-ı Kerim'i ezberledi. Hafızası ve muhakemesi gelişti. Çalışkan, yeni şeyler öğrenmeye karşı meraklı, yetenekli ve gayretli bir öğrenciydi.

16 yaşında insan sağlığı ile ilgili çalışmaya başladı. İnsan vücudunu; anatomi, fizyolojisi, patolojisi ve organların fonksiyonlarıyla tanıdı.

İnsanda psikolojik tahlilleri kolayca yapan bir ilim adamı olarak yetişti.

İbn-i Sina 19 yaşında tıp doktoru olarak hastaları tedavi etmeye başladı. Hükümdar Nuh bin Mansur'u kronik hastalığından kurtarınca ismi ilim çevrelerinde duyuldu.

Sağlık konusunda hastalığına çare arayanlar çevre şehirler ve ülkelerden gelip ona başvuruyordu.

Saray doktorluğu yaptı.

Çok gezen, çok okuyan ve çok yazan bir ilim adamıydı. 57 yıllık hayatı boyunca 200 kitap yazan asrın en üretken ilim adamlarından oldu.

İbn-i Sina bir ilim komandosuydu. Avrupa üniversitelerinde 4 asır okutulan *el-Kanun fi't-Tıbb* eseri bunun canlı ispatıdır. Fransız Tıp Akademisi'nin giriş kapısında tıp tarihinin vazgeçilmezleri olan Hipokrat, Galen ve İbn-i Sina (Avicenna)'nın temsili tabloları vardır.

İbn-i Sina'nın bu ölümsüz eserini Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Ömer Anlar özetleyerek Türkçeye çevirmiştir. Ömer Anlar Hocayı ve titiz editörlüğü ile sayın Hüseyin Nazlıaydın'ı tebrik ediyorum.

Bu eser 2017 yılında Türkiye Yazarlar Birliği tarafından yılın yayınevi seçilen, nitelikli yayınlarıyla tanıdığımız Eskiye Yayınları tarafından okuyucuya ve araştırmacılara sunulmuştur. Hayırlı olsun!

Dr. Mehmet Sılay

TEŞEKKÜR

İbn-i Sina'nın bu dev eserini tercüme etmemi öneren, her zaman bana yol gösteren ve teşvik eden, ağabeyim, dostum ve meslektaşım Dr. Mehmet Silay'a şükranlarımı sunarım.

Ayrıca bu kitabın hazırlanması ve basımında emeği geçen Sayın Hüseyin Nazlıaydın'a ve Eskiyei Yayınları çalışanlarına teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ömer Anlar

ÖN SÖZ

Bu dev eseri çevirirken yaklaşık bin yıl önce birçok bilginin günümüz tıp bilgileri ile örtüştüğüne şahit oldum. Bu örtüşmenin, özellikle insan anatomisi ve organların fizyolojisinde daha belirgin olduğunun farkına vardım. Ancak şu hususu unutmamak gerekir; biz hekimler günümüzde bile birkaç sene önce doğruluğundan şüphe edilmeyen ve altın standart sayılan bazı bilgi ve tedavi yöntemlerinin seneler geçtikçe yanlış olduğuna şahit olmaktayız. Bu nedenle, İbn-i Sina'nın bin yıl önce yazdığı el-Kanun fi't-Tıbb kitabında geçen her bilginin doğru olduğunu kabul edip, modern tıp imkânlarını bir tarafa atmak doğru bir yaklaşım olamaz.

Bu kitapta geçen anatomi, fizyoloji, hastalık ve tedavi ile ilgili bilgilerin elbette bilimsel değeri vardır. Ancak esas olan kitabın tarihi değeridir.

el-Kanun fi't-Tıbb kitabında şaşırtıcı şekilde günümüz tıbbi ile örtüşen birçok bilgi dikkatimi çekmiştir. Bunların bazılarını aşağıda okurlara sunmak isterim.

İbn-i Sina ayrıntılı bir şekilde kafa çiftleri ve spinal sinirlerin anatomisini açıklamıştır. On iki çift olan kafa çiftleri anatomisinden bahseden İbn-i Sina, bu sinirleri yedi çift şeklinde gruplandırmıştır. İbn-i Sina bu kranyal sinirleri açıklarken, bunların on iki kranyal sinire denk geldiğini görmekteyiz.

Kokunun havada yayılıp buharlaşması, kalbura benzer kemikten (krib-riform kemik) geçen sinir lifleri ile kafa içindeki meme ucuna benzer koku sinirine (olfaktör) ulaşmasını ve kokunun beyin tarafından algılanması ile oluşan koku yolunu günümüz anatomi ve fizyoloji kitaplarında anlatıldığı gibi güzel bir şekilde açıklamıştır.

İbn-i Sina görme siniri olan optik sinir çiftini anlatırken, her iki optik sinirin beynin ön tarafından kaynaklandığını ve belli bir seyirden sonra buluşup çaprazlaşarak devam ettiğini dile getirmiştir. Ayrıca, bu çaprazlaşmanın her iki göz tarafından görünen nesnenin beyinde tek olarak algılanması için elzem olduğunu vurgulamıştır.

Göz anatomisinden bahsederken, İbn-i Sina korneanın aslında üst üste olan dört ince katmandan olduğunu söylemiştir.

Yüz felcine (lakva) ismini veren İbn-i Sina, bu hastalığı yüz felci ile adı anılan Bell'den çok önce tanımlamıştır.

Kulak deliği medial yüzeyi işitme siniri lifleri ile döşenmiş olan bir hava keseciğinden (iç kulak) bahseden İbn-i Sina, bin sene önce ses dalgalarına değinmiştir. Bu dalgaların sinir lifleri ile döşenmiş hava keseciğine ulaştığını söyleyen İbn-i Sina, adeta işitme yolunun fizyolojisini ve anatomisini dile getirmiştir.

İbn-i Sina konuşma bozuklukları nedenlerinden bahsederken; bunların beyinde bir patoloji, dile gelen motor sinir çıkışında bir lezyon veya bizzat dile gelen sinir tutulumu sonucu olabileceği gibi dil kasında patoloji sonucu gelişebileceğini ifade etmiştir.

Gırtlak içindeki kasların (ses telleri) fonasyonu icra eden organ olduğunu ve bu kasların gırtlakın dereceli olarak açılmasını ve çıkan havanın akış hızını kontrol ettiğini bin yıl önce çok teferruatlı bir şekilde açıklamıştır. Ayrıca fonasyon bozukluğunun gırtlak hastalıklarında olabileceği gibi, larinkse gelen sinir (rekürren sinir) tutulumu veya beyin hastalığı sonucu olabileceğini izah etmiştir. Boyunda bulunan kitlelere müdahale edilirken rekürren sinir hasarı ve ses bozukluğundan bahsetmiştir.

İbn-i Sina ayrıntılı bir şekilde beyinden kaynaklanan ve vücutta en uzun kranyal sinir olarak kabul edilen vagusdan bahsetmiştir. Bu sinirin göğüs ve karın boşluğuna kadar uzandığını, teferruatlı bir şekilde anlatmıştır. Ayrıca, vagus sinirine bası olursa hıçkırığın ortaya çıktığını söylemiştir.

Başın bir yarısında sık olarak ortaya çıkan baş ağrısını tarif etmiş ve bu ağrıyı şakika (migren) olarak tanımlamıştır.

Kalbin özel otonom inervasyonundan bahseden İbn-i Sina, yaptığı deneysel çalışmalarında bir hayvanın kalbi yerinden çıkartıldığı halde bir süre daha atmaya devam ettiğini göstermiş ve kalp kasının diğer kaslara benzemediğini vurgulamıştır.

İbn-i Sina özofagustan bahsederken özofagus duvarı boyunca longitudinal olarak uzanan kas liflerinden oluştuğunu ve liflerin bir kısmının transvers olarak yerleştiğinden söz etmiştir. Kas liflerinin longitudinal olarak yerleşmesi sonucu besinlerin kolayca yutulmasını ve transvers liflerin yutulan besinlerin aşağı doğru itilmesini güzel bir şekilde açıklayarak, mikroskop ve modern histolojik incelemelerin olmadığı bir çağda, özofagus anatomisi ve fizyolojini tarif etmiştir.

İbn-i Sina sindirim olayına ve karaciğerin bu olayda önemine değinmiştir. Karaciğeri, besinleri pişirme ve kan üretimini tamamlayan organ olarak tanımlamıştır. Ayrıca, besinlerin kimusa dönüştükten sonra mezenterik damar dalları ile mide ve bağırsaklardan emildiğini ve daha sonra kan ile portal vene geldiğini açıklamıştır. Kanın, karaciğerden çıkan vena cava ile vücudun tüm parçalarına yayıldığını ve pişirme olayından arda kalan safra'nın safra kesesine ve suyun böbreklere doğru yöneldiğini söylemiştir.

Obstrüktif ikterde gaitanın beyazlaşması, idrar renginin aşırı bir şekilde koyulaşması ve vücudu saran kaşıntıdan bahsetmiştir.

Batın duvarı herniyasyonlarından bahseden İbn-i Sina, küçük herniyasyonların prognozununun büyüklere göre daha kötü olduğunu vurgulamıştır. Günümüz tıbbında da bilinen bu cerrahi tablonun fizyopatolojisini güzel bir şekilde açıklamıştır.

İbn-i Sina, yapma ilaçların hazırlanması ve kullanmasından bahsederken, günümüzde ilaçlar ile ilgili ilaç yarı ömrüne benzer zamansal süreçlere değinmiştir. Hazırlanan bir preparat veya ilacın hazırlanıp kullanıma uygun hale geldikten sonra, ne kadar süre içerisinde aktif olabileceğini dile getirmiştir.

İshal nedenlerinden bahsederken, ancak bir kaç asır sonra etyopatolojisi keşfedilen sprue (çölyak) hastalığı ve kolerayı tarif etmiştir.

İbn-i Sina ana rahmindeki fetüsün üç zar tarafından çevrili olduğunu belirtmiştir. İçten dışa olan plasental, allantois ve koryon zarlarını tek tek tarif etmiş ve her zarın fonksiyonlarını açıklamıştır. Gebelik ve doğum süreçleri hakkında bilgi veren İbn-i Sina, molar gebeliği veya diğer adıyla yalancı gebeliği ayrıntılı bir şekilde açıklamıştır.

İbn-i Sina deri gözeneklerini tarif etmiştir. Ayrıca, deri gözeneklerinde tıkanmalara bağlı hastalıklara da değinmiştir.

İbn-i Sina, katı atıkların atılması için bağırsakların Yüce Yaratan tarafından birçok parçadan yaratıldığına işaret etmiştir. Günümüzde de terminolojik olarak aynı isimleri taşıyan bu parçalara sırasıyla on iki parmak bağırsak, jejenun, ileum, çekum, kolon ve rektum olarak ismini vermiştir. Besinlerin emilimi için bağırsakların kıvrımlı yaratılışından ve bu şekilde besinin bağırsaklarda yeteri kadar süre bekletilmesinden bahsetmiştir.

Yaklaşık bin sene önce, İbn-i Sina günümüzün en önemli sağlık sorunlarından biri olan obezite ve zararlarına çok ayrıntılı bir şekilde değinmiştir. Sağlıklı beslenmeye önemli yer ayıran İbn-i Sina, tam doymadan sofradan kalkmayı önermiştir. Tokluk hissinin yaklaşık bir saat sonra gerçekleşeceğini, aksi takdirde tam doyma olayından sonra vücutta ağırlık gelişeceğini ileri sürmüştür. Günümüz tıbbında öğün alındıktan sonra beyinde belirli merkezlerin uyarıldığı ve yaklaşık bir saat sonra tokluk hissinin geliştiği bilgisi hekimler tarafından bilinmektedir.

İbn-i Sina kitabında egzersiz ve çeşitlerine birçok yerde değinmiştir. Egzersizin sağlığın korunmasında en önemli faktör olduğunu savunmuş, uygun şekilde ve vakitte yapıldığı takdirde, birçok hastalıktan koruduğunu ve vücuttan zararlı maddelerin atılması için yardımcı olduğunu söylemiştir.

İbn-i Sina kitabında birçok yerde vücuttaki salgılar, humeral stabilize ve bu stabilizeyi sağlayan ilaçlardan bahsetmiştir.

İbn-i Sina ilaçların etkinliğini ispatlamak için deneysel çalışmalar yapmıştır. Bu siyakta *tiryak* ismini verdiği panzehirlerin etkisini göstermek için; haşere veya yılan tarafından sokulan tavuk veya horoz gibi hayvanlara önceden vermiş ve etkisini araştırmıştır. Tiryak alan hayvanların zehirden etkilenmediğini ve ölmediğini görmüştür. Neticede bu ilacın insanoğlu için de faydalı olabileceği kanaatine varmıştır.

İbn-i Sina; kötü hava ve sularda bulunabilen anormal partikül, gaz ve benzeri nesnelere bahsetmiş ve bunların salgın hastalıklara neden ola-

bileceğini vurgulamıştır. Bu duruma son yıllarda geçirdiğimiz korona pandemisi sürecinde şahit olduk.

Akut apse ve püstüllerden bahseden İbn-i Sina, zona zoster veya halk dilinde gece yanığı olarak bilinen hastalıktan bahsetmiştir. Bu hastalığın yumuşak dokuyu ve sinirleri tutabildiğini, yumuşak doku tutulumunun kolay düzelebileceği, ancak sinir tutulumunun uzun süreceğini söylemiştir. Günümüz tıbbında zona zoster hastalığına neden olan etkenin periferik sinirleri tuttuğu, şiddetli ve uzun süren nöropatik ağrıya neden olduğu bilinmektedir.

Sindirim, dolaşım ve boşaltım sistemi ile ilgili günümüz fizyoloji kitaplarıyla şaşırtacak kadar benzer şekilde bilgiler veren İbn-i Sina, kanda vital gücü taşıyan latif bir buhardan bahsetmiştir. Bu buharın, oksijenden başka bir şey olmadığını tahmin etmek zor değildir.

İbn-i Sina'nın kitabındaki tedavi yöntemlerinin herkes tarafından rahatlıkla okunup uygulanabileceği bir durum söz konusu değildir. Çünkü kitapta geçen bazı tedavi yöntemleri ve ilaçların ciddi yan etkileri ve hatta öldürücü etkileri vardır. Okurların dikkatini bu duruma çekmek isterim. Kitapta geçen tedavi konularına çok değinmedim. İbn-i Sina tedavi konularına oldukça geniş yer vermiştir. Bunu yaparken birçok karışım ve kompleks ilaçlardan bahsetmiştir. Bu ilaçlardan bazıları günümüz tıbbında kontrendikedir. Bu yüzden tedavi bölümlerini yer yer özet şeklinde çevirmeye çalıştım. Ayrıca kitapta birçok yerde geçen şarap kelimesi Türkçe'deki şarap anlamına gelmemektedir. Çünkü şarap kelimesi, Arapçada içilecek her sıvı için kullanılır.

İnsan anatomisi, organlar, salgılar ve fizyoloji ile ilgili diğer konulara oldukça teferruatlı bir şekilde değinilen ve birçok eski hekim ve filozof görüşünü taşıyan bölümleri de özet şekilde çevirdim.

Bu özet çeviri kitabın hekim arkadaşlar tarafından kolay anlaşılabilmesi için üslubumun mümkün olduğu kadar günümüzde kullanılan medikal terminolojiye uygun olmasına özen göstermeye çalıştım.

Son olarak okurlara tekrar hatırlatmak isterim. İbn-i Sina'nın bu dev eserinin tarihi değeri oldukça büyüktür. Buna yönelik kitap hakkında araştırma ve alıntılar yapılabilir. Teşhis ve tedavi için hekim veya araştırmacılar için bir tıbbi kaynak kitabı gibi görmemek gerekir. Teşhis ve tedavi için günümüzdeki modern tıbbın olanakları hiçbir zaman göz ardı edilmemelidir.

Selam ve saygılarımla.

Prof. Dr. Ömer Anlar

GİRİŞ

el-Kanun fi't-Tıbb (Tıp Prensipleri) kitabı İbn-i Sina tarafından yaklaşık bin sene önce o günün Arapçası ile yazılmıştır.

Her ne kadar Arap âlemi İbn-i Sina Arap'tır ya da İranlılar İbn-i Sina Pers kökenlidir demelerine rağmen o, İslam medeniyetinin yetiştirdiği Orta Asyalı büyük Türk filozof ve bilim adamıdır. İbn-i Sina'nın gerçek adı el-Hüseyn bin Abdullah'tır. Avrupa'da *Avicenna* olarak bilinir.

İbn-i Sina Özbekistan-Buhara'da 980 yılında doğmuş ve 1037 yılında İran-Hamadan kentinde vefat etmiştir.

Zengin ve ünlü bir ailenin çocuğu olan İbn-i Sina'nın babası Kur'an-ı Kerim ve dini bilimler yanı sıra diğer bilimleri öğrenmesi için hep oğluna özellikli hocalar tutmuştu. İbn-i Sina kısa süre içerisinde hocalarından kaptığı bilgileri geliştirip onlarla yarışır hale gelmişti.

İbn-i Sina on yaşında Kur'an-ı Kerim'i ezberledi. Daha sonra matematik, fizik, kimya, astronomi ve tıp bilimine ilgi göstermeye başladı. On yedi yaşına geldiğinde tıp eğitimi ve tedavi konusunda bir hayli ün kazandı. Hastaları maddi karşılık beklemeden tedavi ederdi.

O yıllarda hastalanan bölge sultanını da tedavi etti. Tedaviden memnun kalan ve şifa bulan sultan, İbn-i Sina'ya ödül vermek istediğinde İbn-i Sina, sadece sultanın zengin kütüphanesini kullanma talebinde bulundu. Bu sayede İbn-i Sina'nın ilmi kat kat artmaya başladı. İbn-i Sina bu kütüphanede dünyanın meşhur âlimlerinin kitaplarını inceleme fırsatını bulmuş oldu.

İbn-i Sina yirmi bir yaşına geldiğinde birçok emir, hükümdar ve sultan tedavi için ona başvurmaya başladı.

el-Kanun fi't-Tıbb kitabı haricinde İbn-i Sina birçok tıp kitabı yanı sıra; felsefe, fizik, matematik, kimya ve astronomi ile ilgili kitaplar yazdı.

el-Kanun fi't-Tıbb kitabı İbn-i Sina'nın en önemli kitabıdır. Belki de tıp ile ilgili dünyanın en ünlü eski tıp kitabıdır.

el-Kanun fi't-Tıbb kitabı yazıldıktan sonra Latince'ye çevrilmiş ve (Canon Medicinæ) ismi altında Avrupa üniversitelerinde bir ana tıp kitabı olarak yaklaşık 400 yıl okutulmuştur.

İbn-i Sina'nın bu büyük eseri beş kitaptan oluşur.

Birinci ciltte tıp tanımı, anatomi, fizyoloji ve hastalıkların nedenleri ile genel belirtileri yanı sıra, sağlığın korunması ve hastalıkların tedavisi ele alınmıştır.

İkinci ciltte o günün şartlarında kullanılan basit (bileşik olmayan) ilaçlar konusunu ele almaktadır. Bu cilt iki bölümden oluşmaktadır.

Daha küçük olan birinci bölümde basit ilaçların natürü, ilaçların etkilerine göre sınıflandırılması yanı sıra bu ilaçların toplanması ve depolanması gibi konular mevcuttur. Daha büyük olan ikinci bölümde ise her ilaçla ilgili bilgi, etki, özellik, vücut bölümleri ve organlara yönelik gösterdiği terapötik etki ile yan etkileri listeler şeklinde sınıflandırılmıştır. Ayrıca çoğu bitki kökenli olan yüzlerce ilaç Arapça Ebced alfabesine göre ele alınmış ve sistematik bir şekilde sıralanmıştır.

Üçüncü ciltte baş ve beyin hastalıkları, periferik sinir hastalıkları, göz hastalıkları, koklama patolojileri ve burun ile ilgili hastalıklar, kulak hastalıkları, ağız ve dil hastalıkları, dudak, diş ve diş eti ile ilgili hastalıklar ve farinks hastalıkları yanı sıra; göğüs ve akciğer, kalp, meme, özofagus, mide, karaciğer, dalak, safra kesesi, bağırsaklar, anüs, böbrek, mesane, erkek ve kadın üreme organları ile diğer organları tutan hastalıklara geniş bir yer verilmiştir. İbn-i Sina bu üçüncü ciltte sadece hastalıklara değinmeyip, aynı zamanda hastalıklara maruz kalan organların anatomisine ve fizyolojisine teferruatlı bir şekilde değinmiştir.

Dördüncü ciltte İbn-i Sina; ateşli hastalıklar, hastalıkların seyri sırasında olan kritik dönemler, apseler ve püstüler lezyonlar, bütünlüğü bozan hastalıklar, atel (splint) uygulamaları ile kırıklar, zehirler ve kozmetoloji ile ilgili konuları ele almıştır.

İbn-i Sina beşinci ciltte bileşik ilaçlar veya orijinal adı olan Akra-bazinleri ele almıştır. Bir hastalık için her zaman tedavi edecek basit (tek) ilaç olmayabileceğini, bu nedente ilacın etkili olması için bileşik ilaca gereksinim duyulacağını dile getirmiştir. Bu kitapta Akra-bazin ismini verdiği ilaçlar arasından panzehir (tiryak) isimli ilaçlara geniş yer vermiştir

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ KİTAP	
TIP BİLİMİ İLE İLGİLİ GENEL PRENSİPLER.....	39
BİRİNCİ ANABÖLÜM	
TIP TANIMI VE TIP İLE İLGİLİ KONULAR.....	41
1. Kısım: Tıp Tanımı	41
2. Kısım: Elementler	41
3. Kısım: Bedensel Natürler.....	41
4. Kısım: Vücut Salgıları	42
5. Kısım: Doku ve Organlar.....	43
I. Madde: Kemikler	43
II. Madde: Kaslar	48
III. Madde: Sinirler.....	51
IV. Madde: Arterler	54
V. Madde: Venler	56
6. Kısım: Vücudun Doğal Güçleri.....	57
İKİNCİ ANABÖLÜM	
HASTALIKLAR, NEDENLERİ VE GENEL BELİRTİLERİ	61
1. Kısım: Hastalıklar	61
1. Bölüm: Etyoloji, Hastalık ve Semptomlar.....	61
2. Bölüm: Beden Durumu ve Hastalık Çeşitleri.....	61
3. Bölüm: Strüktürel Hastalıklar	62
4. Bölüm: Bütünlüğü Bozan Hastalıklar.....	62
5. Bölüm: Kompleks Hastalıklar.....	63
6. Bölüm: Hastalık Olmayan Ancak Hastalıklar Kategorisine Giren Bazı Durumlar	63
7. Bölüm: Hastalıkların Dönemleri.....	64
8. Bölüm: Hastalıklar Hakkında Son Söz	64
2. Kısım: Hastalıkların Nedenleri	64
1. Bölüm: Genel Nedenler	64
1. Madde: Nedenler İle İlgili Genel Açıklama	65
2. Madde: Hava Durumu ve Vücudumuz	65
3. Madde: Mevsimlerin Etkisi	65
4. Madde: Mevsimlerin Özellikleri	65

5. Madde: Temiz Hava	66
6. Madde: Hava ve Mevsimlerin Özellikleri.....	66
7. Madde: Mevsimsel Anormallikler	66
8. Madde: Hastalığa Neden Olmayan Hava Değişiklikleri.....	66
9. Madde: Sağlığı Etkileyen Hava Değişiklikleri	66
10. Madde: Rüzgârın Etkisi.....	67
11. Madde: Çevrenin Etkisi.....	67
12. Madde: Hareket ve Dinlenme.....	69
13. Madde: Uyku ve Uyanıklık	69
14. Madde: Psikolojik Faktörler	69
15. Madde: Beslenme.....	69
16. Madde: Sular.....	71
17. Madde: Tutma (Retansiyon) ve Boşaltma (Eliminasyon).....	73
18. Madde: Gerekli Olmayan Aynı Zamanda Zarar Vermeyen Nedenler	74
19. Madde: Yıkama, Güneş, Kum ve Yağ Banyoları	74
2. Bölüm: Özel Nedenler.....	75
1. Madde: Isıtıcı Nedenler	76
2. Madde: Soğutucu Nedenler.....	77
3. Madde: Nemlendirici Nedenler.....	77
4. Madde: Kurutucu Nedenler.....	78
5. Madde: Deformite Yapan Nedenler.....	78
6. Madde: Kanal ve Yollarda Konstriksiyon ile Obstrüksiyon Yapan Nedenler	78
7. Madde: Dilatasyon Yapan Nedenler	79
8. Madde: Vücutta Sertlik Yapan Nedenler.....	79
9. Madde: Yüzeylerde Düzleşme Yapan Nedenler.....	79
10. Madde: Dislokasyon Yapan Nedenler	79
11. Madde: Organ ve Dokuların Birbirine Yakınlığını Engelleyen Nedenler	79
12. Madde: Organ ve Dokular Arasında Olan Uzaklığı Bozan Nedenler.	79
13. Madde: Anormal Hareket Nedenleri.....	79
14. Madde: Kemik ve Bezelerde Hipertrofi Nedenleri	80
15. Madde: Atrofi Nedenleri	80
16. Madde: Bütünlüğü Bozan Nedenler.....	80
17. Madde: Ülserasyon Yapan Nedenler.....	80
18. Madde: İnflamatuvar Kitle Yapan Nedenler.....	80
19. Madde: Ağrı Nedenleri	81
20. Madde: Bazı Ağrı Tiplerinin Nedenleri.....	81
21. Madde: Ağrıyı Giderenler.....	82
22. Madde: Ağrının Etkileri.....	82
23. Madde: Zevk Hissini Ortaya Çıkaran Nedenler.....	82
24. Madde: Hareket ile Uyandırılan Ağrı.....	82
25. Madde: Zararlı Sıvılar ile Uyandırılan Ağrı	82
26. Madde: Gaz İle Uyandırılan Ağrı.....	82
27. Madde: Retansiyon (Tutma) ve Eliminasyon (Boşaltma) Nedenleri..	82
28. Madde: Dispepsi ve Dolgunluk Nedenleri.....	83
29. Madde: Organ Yorgunluğu Nedenleri	83

3. Kısım: Semptom ve Belirtiler	84
Bölümler	84
Birinci Bölüm: Semptom ve Belirtiler İle İlgili Genel Açıklama	84
İkinci Bölüm: Hastalık ve Sekonder Belirtileri İle Arasındaki Farklar ...	86
Üçüncü Bölüm: Bedensel Natürlere Ait Belirtiler	86
Dördüncü Bölüm: Dengeli Bedensel Natür Belirtileri	86
Beşinci Bölüm: Anormal Bedensel Natür Belirtileri.....	86
Altıncı Bölüm: Dolgunluk Belirtileri	86
Yedinci Bölüm: Vücutta Baskın Olan Salgının Belirtileri	87
Sekizinci Bölüm: Obstrüksiyon Belirtileri.....	87
Dokuzuncu Bölüm: Gaz Belirtileri	87
Onuncu Bölüm: Ödem ve Tümörlere Ait Belirtiler	87
On Birinci Bölüm: Bütünlüğü Bozan Durumlarda Belirtiler	87
Alt Bölümler	87
Birinci Alt Bölüm: Nabız.....	87
İkinci Alt Bölüm: İdrar ve Gaita.....	91

ÜÇÜNCÜ ANABÖLÜM

SAĞLIĞIN KORUNMASI	99
Baş Kısım: Giriş (Sağlık, Hastalık ve Ölüm)	99
Birinci Alt Kısım: Bakım	100
İkinci Alt Kısım: Erişkinlerde Bakım	103
Üçüncü Alt Kısım: Yaşlılarda Bakım	109
Dördüncü Alt Kısım: Anormal Bedensel Natürlere Sahip Olanlarda Bakım ..	111
Beşinci Alt Kısım: Mevsimlerde ve Yolculuk Sırasında Bakım.....	112

DÖRDÜNCÜ ANABÖLÜM

TEDAVİ YÖNTEMLERİ	117
1. Kısım: Tedavi İle İlgili Genel Açıklama.....	117
2. Kısım: Anormal Bedensel Natürlerin Tedavisi	118
3. Kısım: Ne Zaman ve Nasıl Evakuasyon (Boşaltım) Yapılır	119
4. Kısım: Emezis ve Pürgasyon İle İlgili Kurallar	119
5. Kısım: Pürgatif Tedavi İle İlgili Kurallar.....	120
6. Kısım: Aşırı Pürgasyon ve Pürgatif İlacın Kesme Zamanı.....	121
7. Kısım: Aşırı Pürgasyonun Tedavisi.....	121
8. Kısım: Pürgatif İlacın Etkisiz Olduğu Durumda Tedbirler	121
9. Kısım: Pürgatif İlaçlar.....	121
10. Kısım: Bu Konu İle İlgili Başka Yerde Olan Temalar	122
11. Kısım: Emezis.....	122
12. Kısım: Emezis Sonrası Bakım	122
13. Kısım: Terapötik Emezisin Faydaları	122
14. Kısım: Aşırı Emezisin Zararları	123
15. Kısım: Emezis Komplikasyonlarının Tedavisi	123
16. Kısım: Aşırı Emeziste Bakım	123
17. Kısım: Lavman Uygulamaları	123
18. Kısım: Linimentler (Yakılar).....	124
19. Kısım: Sprey/Serpme Tedavisi	124

20. Kısım: Flebotomi (Kan Alma).....	124
21. Kısım: Hacamat.....	126
22. Kısım: Kupa Tedavisi veya Kansız Hacamat.....	127
23. Kısım: Sülük Tedavisi.....	127
24. Kısım: Evakuasyon Terapisinin Kesilmesi	128
25. Kısım: Obstrüksiyonların Tedavisi.....	128
26. Kısım: Kitlelerin Tedavisi.....	128
27. Kısım: İnsizyon Tedavisi.....	129
28. Kısım: Kangrenin Tedavisi ve Ampütasyon	129
29. Kısım: Anatomik Bütünlüğü Bozan Hastalıklar ve Yaraların Tedavisi	129
30. Kısım: Dağlama (Koterizasyon)	130
31. Kısım: Analjezik Tedavi (Ağrının Giderilmesi).....	130
32. Kısım: Öncelikli Tedavinin Seçimi	131

İKİNCİ KİTAP

TEK veya BASİT İLAÇLAR	133
-------------------------------------	-----

BİRİNCİ ANABÖLÜM

BASİT İLAÇLARLA İLGİLİ GENEL İLKELER	135
1. Makale: Basit İlaçların Natürü	135
2. Makale: Deney İle Basit İlaç Natürlerin Belirlenmesi.....	135
3. Makale: Kıyas İle Basit İlaç Natürlerin Belirlenmesi	135
4. Makale: Basit İlaçların Etkileri.....	136
5. Makale: Dış Etkenlere Maruz Kalan İlaçların Etkisi.....	137
6. Makale: Basit İlaçların Toplanması ve Depolanması	137

İKİNCİ ANABÖLÜM

BASİT İLAÇLARLA İLGİLİ LİSTELER VE PRENSİPLER	139
Listeler.....	139
Prensipler.....	139
1. Prensip: İlaçlar Hakkında Genel Bilgi.....	139
2. Prensip: İlaçların Sistemik Sınıflandırılması	140

Elif Harfi (İ)	140
إِكْلِيلُ الْمَلِكِ / <i>Melilotus Officinalis</i> / Sarı Yonca.....	140
أَنِسُون / <i>Pimpinella Anisum</i> / Anason	140
أَفْسَنْتِين / <i>Artemisia Absinthium</i> / Pelin Otu	141
أَسْ / <i>Myrtus Communis</i> / Mersin, Murt.....	141
أَقَاقِيَا / <i>Acacia Arabica</i> / Akasya	142
إِسْتِمِيل / <i>Scilla Martima</i> / Ada Soğanı.....	142
إِذْحَر / <i>Andropogon Schoenanthus</i> / Sakal Otu.....	142
أَسَارُون / <i>Valeriana Wallichii</i> / Kedi Otu.....	143
أَنْزَرُوت / <i>Astragalus Sarcocolla</i> / Anzarut.....	143
أَبِهَل / <i>Juniperus Communis</i> / Ardiç Ağacı	143
أَشْنَه / <i>Parmelia Perlata</i> / Meşe Yosunu.....	143
أَظْفَارُ الطَّيْب / <i>Strombus</i> / Kokulu Tırnak	144
إِنْفَجَعَة / <i>Coagulum Pitua</i> / Mayalık	144

أَمْلِج / <i>Coagulum Pitua</i> / Amla Ağacı Meyvesi	144
أَنْثُون / <i>Anthemis Nobilis</i> / Papatya Çiçeği	144
أَذْرِيُون / <i>Calendula Officinalis</i> / Aynısefa Çiçeği	145
أَصْطَرَك / <i>Styrax Officinalis</i> / Günlük Ağacı	145
إِثْمِد / <i>Stibium Antimonium</i> / Sürme Taşı, Antimon	145
أَغْلَاجُون / <i>Aquilegia Agallocha</i> / Öd Ağacı	146
أَفْتِيمُون / <i>Cuscuta Epithymum</i> / Küsküt	146
أَسْطُوخودُوس / <i>Lavandula Stoechas</i> / Lavanta	146
أَشْتَق / <i>Dorema Ammoniacum</i> / Çadır Uşağı Zamkı	146
أَنْجِدَان / <i>Ferula Asafoetida</i> / Şeytan Otu	147
أَشْتَرِغَاز / <i>Echinops Echinatus</i> / Deve Dikeni	147
أَنْبَرِبَارِيس / <i>Barberis Aristata</i> / Kadın Tuzluğu	147
إِسْفَنْج / <i>Spongia Officinalis</i> / Deniz Süngeri	147
أَبَار وَأَنْك / <i>Plumbum</i> / Siyah Kurşun	147
أَشْتَان / <i>Haloxylon Multiforum</i> / Dikenli Çöven Otu	148
أَصَابِعُ صَفْر / <i>Curcuma Longa</i> / Zerdeçal	148
أَوْمَالِي / <i>Oil Of Omali</i> / Omali Yağı	148
أَمُ غِيلَان / <i>Acacia Arabica</i> / Arap Akasyası	148
أَدَارَاقِي / <i>Adaraki (Sea Foam)</i> / Adaraki (Deniz Köpüğü)	148
أَزَاد ذَرِخْت / <i>Melia Azedarach</i> / Tespih Ağacı	148
إِيرِيسَا / <i>Iris Ensata</i> / Süsen Çiçeği	148
أَلْحَرَه / <i>Urtica Urens</i> / Isırgan Otu	149
أَفِيُون / <i>Papver Somniferum</i> / Afyon (Haşhaş)	149
أَتْرِج / <i>Citrus Medica</i> / Turunç	150
إِحَاص / <i>Prunus Domestica</i> / Erik	150
إِسْفِيدَاج / <i>Lead Carbonat</i> / Üstübeç (Kurşun Karbonat)	150
أَبْنُوس / <i>Diospyros Ebenum</i> / Abanoz Ağacı	151
أَذَانُ الْفَأْر / <i>Auricula Muris</i> / Fare Kulağı Bitkisi	151
أَرَب بَرِي / <i>Lepu Capensis</i> / Yabani Tavşan	151
أَبُو جَلِيسَا / <i>Onosma Echioides</i> / Eşek Marulu	151
الْمَاس / <i>Diamond</i> / Elmas	151
أَرْمَاك / <i>Wood From Yaman</i> / Armak	152
الْبَلِيخ / <i>Balanites Aegyptiaca</i> / Lebek Ağacı	152
الْإِنْسَان / <i>Man</i> / İnsan	152
إِبْرِسِم / <i>Silk</i> / İpek	152
أَكْتَمَكْت / <i>Caesalpinia Bonducella</i> / Takson Basamağı	153
إِسْفَانَاچ / <i>Spinacia Oleracia</i> / Ispanak	153
الْبَعْل / <i>Medicago Sativa</i> / Su Yoncası	153
السَّفَانِي / <i>Echinops Sphaerocephalus</i> / Topuz Dikeni	153
الْوَسْن / <i>Lupinus Termis</i> / Termiye	153
أَطْرَاطِيْقُوس / <i>Aster Tripolium</i> / Yıldız Çiçeği	153
أَرْدِيْقِيَانِي / <i>Capparis</i> / Kapari Çiçeği Benzeri	153
أَقْفَرِاسْقُون / <i>Akferaskun (Persian medicine)</i> / Akferaskun	153
أَبُوطِيلُون / <i>Abutilon Indicum</i> / Hatmi Çiçeği	153
أَسْيُوس / <i>Asian Stone</i> / Asya Taşı	153
أَطِيُوط / <i>Corylus Avellana</i> / Hint Fındığı	154

أرنب بحري / <i>Aplysia Depilans</i> / Deniztavşanı	154
اناعلس / <i>Anagallis Arvensis</i> / Fare Kulağı	154
أبرق / <i>Talcum</i> / Talk Pudrası	154
أوسيد / <i>Indian Nymphaea</i> / Hint Nilüferi	154
أرتدريد / <i>A kind Of Onion</i> / Ertedberid	154
أفيوس / <i>Raphanus Agria</i> / Yabani Turp	154
أندروصارون / <i>Hedysarum</i> / Korunga Çiçeği	154
أصابع هرمس / <i>Colchicum Autumnale</i> / Çiğdem Çiçeği	154
أطماط / <i>Caesalpinia Bonducella</i> / Hint Fındığı	155
إيطاباس / <i>Salix Babylonica</i> / Söğüt Ağacı Benzeri	155
أرز / <i>Oryza Sativa</i> / Pirinç	155
أطرية / <i>Itrium Vermicelli</i> / Erişte Türü	155
أندر / <i>Ender</i> / Ender	155
أخيلس / <i>Achillea</i> / Ardıc Türü	155
أوقارقون / <i>Hypericum Perforatum</i> / Binbirdelik Otu (Sarı Kantaron)	155
إيجميدون / <i>Epimedium Alpinum</i> / Teke Otu	155

Be Harfi (ب)

بان / <i>Moringa</i> / Moringa	156
بابونج / <i>Matricaria Charmorilla</i> / Papatya	156
بادورد / <i>Centaurea Phyllocephala</i> / Ak Diken	156
بلسان / <i>Commiphora Opobalsamum</i> / Pelesenk Ağacı	157
بنفسج / <i>Viola Odorata</i> / Menekşe	157
بهمن / <i>Centurea Behen</i> / Behmen	157
برنجاسف / <i>Achillea Millefolium</i> / Civanperçemi	157
بلادر / <i>Semecarpus Anacardium</i> / Beladur Ağacı	157
بورق / <i>Borax</i> / Boraks	158
بصل / <i>Allium Cepa</i> / Soğan	158
بقله مانيه / <i>Amaranthus Blitum</i> / Horoz İbiği	159
بلبوس / <i>Muscari Comosum</i> / Dağ Soğanı	159
بزر قطونا / <i>Plantago Ovata</i> / Sinir Otu Tohumu	159
بوانس / <i>Prunella Vulgaris</i> / Yara Otu	159
بسر و بلج / <i>Dates</i> / Yeşil Hurma	159
بنك / <i>Acacia Gummifera</i> / Akasya Sakızı	160
بطيخ / <i>Cucumis Melo</i> / Kavun	160
بيض / <i>Ovum</i> / Yumurta	160
بل / <i>Aegle Marmelos</i> / Hint Hıyarı	161
بليلج / <i>Terminalia Belerica</i> / Helile	161
بازرنجوية / <i>Melissa Officinalis</i> / Oğul Otu	161
بادنجان / <i>Solanum Melongena</i> / Patlıcan	161
بهرامج / <i>Salix Caprea</i> / Keçi Söğüdü	161
بوزيدان / <i>Orchis Morio</i> / Soytarı Orkidesi	161
بنك الكابلي / <i>Phyllanthus Emblica</i> / Hint Üzüümü	162
بو قيصا / <i>Fraxinus Ornus</i> / Dişbudak Ağacı	162
بهار / <i>Anthemis Arvensis</i> / Sığır Gözü	162
بوصير / <i>Verbascum Thapsus</i> / Ayı Kulağı	162

بَنَج / <i>Hyoscyamus Niger</i> / Ban Otu	162
بَنْقَسَة / <i>Lathyrus</i> / Burçak	162
بَط / <i>Duck</i> / Ördek	163
بَرْسِيَا وَشَان / <i>Adiantum Capillus Veneris</i> / Venüs Saçı (Eğreltiotu Türü)	163
بَازْرُوج / <i>Ocimum Basilicum</i> / Bazurec (Reyhan Türü)	163
بَرْنَاطِيْقِي / <i>Amaranthaceae</i> / Bernatiki (Horoz İbiği Türü)	163
بِيْلُوْن / <i>Portulaca Oleracea</i> / Yabani Semizotu	163
بَقْلَة الْحَمَقَا / <i>Portulaca Oleracea</i> / Semiz Otu	164
بَنْدَق / <i>Corylus Avellana</i> / Fındık	164
بَنْجِيْنُكُشْت / <i>Vitex Agnus Castus</i> / Hayıt Bitkisi	164
بَسْفَانَج / <i>Polypodium Vulgare</i> / Kaya Eğreltisi	164
بَسْد / <i>Coral</i> / Mercan	164
بَيْش / <i>Aconitum Napellus</i> / Kurtboğan Otu	165
بَلُوَط / <i>Quercus Robur</i> / Meşe Palamudu	165
بَسْبَاسَة / <i>Myristica Fragrans</i> / Küçük Hindistan Cevizi	165
بَزْرِكَاْن / <i>Linum Usitatissimum</i> / Keten Tohumu	165
بَرْدِي / <i>Papyrus Antiquorum</i> / Papirüs (Bir Çeşit Saz Bitkisi)	165
بَاقَلِي / <i>Vicia Faba</i> / Bakla	166
بَابَلَس / <i>Papaver Dubium</i> / Yabani Haşhaş	166
بُول / <i>Urine</i> / İdrar	166
بِرَاق / <i>Saliva</i> / Tükürük	167
بَعْر الْحَيَوَان / <i>Animal Feces</i> / Hayvan Dışkısı	167
بِصَل الزَّيْن / <i>Muscari Comosum</i> / Dağ Soğanı	167
بَقْلَة يَهُودِيَة / <i>Sonchus</i> / Yahudi Baklası	167
مُوش بُوْحَا بَيْش / <i>Aconitum Napellus</i> / Kaplanboğan Otu	168
بَطْيَاط / <i>Polygonum Aviculare</i> / Çoban Değneği	168
بَطْم / <i>Pistacia Terebinthus</i> / Menengiç	168

ج (Cim Harfi)

جَوْرُز / <i>Jugulans Regia</i> / Ceviz	168
جَوْرَبُوَا / <i>Myristica Fragrans</i> / Küçük Hindistan Cevizi	169
جُنْد بِيْدَسْتَر / <i>Testicles Of Castor</i> / Kunduz Testisi	169
جَاوَشِيْر / <i>Opopanax Chironium</i> / Cavşir	169
جَلُوْز / <i>Pinus Pineae</i> / Çam Fıstığı	170
جَنْطِيَانَا / <i>Gentiana Lutea</i> / Centiyan	170
جَوْر جَنْدِم / <i>Mangostana Garcinia</i> / Mangosten (Tropikal Meyve)	170
جَوْر السَّرُو / <i>Cupressus Sempervirens</i> / Servi Ağacı Kozalağı	170
جَبِلَاَهْنَك / <i>Reseda Canescens</i> / Cebelahenk (Yabani Susam Türü)	170
جَوْر هِنْدِي / <i>Cocos Nucifera</i> / Hindistan Cevizi	170
جَوْر الرُّوْمِي / <i>Watiria Indica</i> / Rum Cevizi	171
جَوْر الطَّرْفَاء / <i>Tamarix Gallica</i> / Ilgın	171
جَانَار / <i>Punica Granatum</i> / Yabani Nar Çiçeği	171
جُفْت اَفْرِيد / <i>Satyrium Minus</i> / Orkide	171
جَبْسِيْن / <i>Gypsum</i> / Alçı Taşı	171
جَعْدَه / <i>Teucrium Polium</i> / Yavşan Otu	171
جَمَار / <i>Hurma Ağacı</i> / Tomurcukları	171

جُمُيز / <i>Phoenix Dactylifera</i> / Cümbez Ağacı.....	172
جِصص / <i>Gypsum</i> / Alçı Taşı.....	172
جلد / <i>Skin</i> / Deri.....	172
جَنَاح / <i>Wings</i> / Kanat.....	172
جَار النهر / <i>Potamogeton Natans</i> / Su Sümbülü.....	172
جَمْسَعِرْم / <i>Ocimum Bbasilicum</i> / Fesleğen.....	172
جَبْن / <i>Cheese</i> / Peynir.....	172
جَدْوَار / <i>Curcuma Zedoaria</i> / Kurkum.....	173
جَزْر / <i>Daucus Carota</i> / Havuç.....	173
جَرَجِير / <i>Eruca Sativa</i> / Roka.....	173
جَاورِس / <i>Panicum Miliaceum</i> / Ak Darı.....	173
جَوَز مَائِل / <i>Datura Stramonium</i> / Datura (Boru Çiçeği).....	173
جَاسُوس / <i>Silene Inflata</i> / Sinek Kapan Çiçeği.....	173

Del Harfi (د)

دَار صَبْنِي / <i>Cinnamomum Zeylanicum</i> / Tarçın.....	174
دَرُوح / <i>Doronicum Hookeri</i> / Kaplan Otu.....	174
دَار شَيْشِغَان / <i>Myrica Nagi</i> / Mersin Türü.....	174
دَبِق / <i>Viscum Album</i> / Ökse Ağacı.....	174
دَادِي / <i>Hypericum Perforatum</i> / Binbirdelik.....	175
دَجَاج وَ دَبِك / <i>Chicken And Rooster</i> / Tavuk ve Horoz.....	175
دِمَاغ / <i>Cerebrum</i> / Beyin.....	175
دَلْب / <i>Platanus Orientalis</i> / Çınar.....	175
دَفْلِي / <i>Nerium Odorum</i> / Zakkum Ağacı.....	176
دَار فَلَفل / <i>Piper Longum</i> / Sivri Biber.....	176
دَهْمَسْت / <i>Laurus Nobilis</i> / Defne Ağacı.....	176
دُوسَرُو / <i>Aegilops Ovata</i> / Konbaş (Yabani Buğday).....	176
دَرْدَار / <i>Ulmus Dryopteris</i> / Kara Ağaç.....	176
دَبُودَار / <i>Cedrus Deodara</i> / Sedir Ağacı.....	176
دَرْدِي / <i>Lees</i> / Tortu.....	177
دَخَان / <i>Smoke</i> / Duman.....	177
دُوقُو / <i>Peucedanum Grande</i> / Yabani Havuç Tohumu.....	177
دَم الأَخْوِين / <i>Calamus Draco</i> / Ejder Ağacı.....	177
دَنْد / <i>Croton Tiglium</i> / Kroton Ağacı.....	177
دَبْنَارُويَه / <i>Anethurn Graveolens</i> / Cavşir Otu, Zufra.....	177
دَهْن / <i>Oleum</i> / Yağ.....	177
دَرَاچ / <i>Francolinus Perdicinae</i> / Turaç Kuşu.....	178
دَار حَبِيبِي / <i>Abies Webbians</i> / Küçük Hindistan Cevizi Kabuğu.....	178
دَرُو مَطَارِس / <i>Dryopteris Filix-Mas</i> / Erkek Eğrelti Otu.....	178

He Harfi (ه)

هَيُوفَارِيَقُون / <i>Hypericum Perforatum</i> / Binbirdelik Otu (Sarı Kantaron).....	179
هَلِيلِج / <i>Terminalia Chebula</i> / Kara Helile.....	179
هَمِيل بُوَا / <i>Elettaria Cardamomum</i> / Kakule.....	179
هَزَارچَشَان / <i>Bryonia Alba</i> / Ak Asma.....	179
هَنْدَبَا / <i>Cichorium Intybus</i> / Hindiba.....	179

هَلِيُون / <i>Asparagus Officinalis</i> / Kuşkonmaz	179
هَزَار طَمَان / <i>Avena Sativa</i> / Yulaf.....	179
هَو فِسْطَنْدَاس / <i>Cytinus Hypocistis</i> / Hofistandas	179
هَرْنَوَة / <i>Aloexylon Agallochum</i> / Ödağacı Meyvesi	179
هَو فَيْلُوس / <i>Avena Sterilis</i> / Eşek Marulu	180
هَسْتَدَهَان / <i>Aloexylon Agallochum (Indian)</i> / Hindistan Ödağacı	180
هَرِسَة / <i>A Kind Of Dish Made By Wheat; Meal And Aromatics</i> / Herise (Et ve Buğday Lapası)	180

Vav Harfi (واو)

وَسْمَة / <i>Isatis Tinctoria</i> / Çivit Otu	180
وَرْد / <i>Rosa Damascena</i> / Gül	180
وَج / <i>Acorus Calamus</i> / Eğir Otu	181
وَرَس / <i>Memecylon Tinctorium</i> / Yemen Safranı	181
وَرْشَان / <i>Wild Dove</i> / Kumru.....	181
وَدَع / <i>Shells</i> / Midye Kabuğu	181

Ze Harfi (ز)

زَنْجَبِيل / <i>Zingiber Officinalis</i> / Zencefil.....	182
زُوفَا / <i>Hyssopus Officinalis</i> / Zufa Otu	182
زَرْبَاد / <i>Curcuma Zedoria</i> / Zerdeçal.....	182
زَنْجَبِيل الْكَلَاب / <i>Apocynum Venetum</i> / Köpek Zencefili	182
زَرْبِق / <i>Mercury</i> / Cıva.....	182
زَاج / <i>Copper Sulfate</i> / Zaç (Bakır Sülfat)	182
زَرْنِيخ / <i>Arsenic</i> / Arsenik	183
زَبْد الْبَحْر / <i>Alcyonium</i> / Sünger Taşı.....	183
زَنْجِفْر / <i>Cinnabar</i> / Zincifre	183
زَجَاج / <i>Glass</i> / Cam	183
زَرْب / <i>Taxus Baccata</i> / Porsuk Ağacı	183
زُبْد / <i>Butter</i> / Tereyağı	183
زَفْت / <i>Pix Nigra</i> / Karasakız.....	184
زَعْفَرَان / <i>Crocus Sativus</i> / Safran.....	184
زَنْجَار / <i>Verdigris</i> / Bakır Pası, Zencar	185
زَهْرَة النَحَاس / <i>Red Oxide Of Copper</i> / Bakır Tozu	185
زُوفَا / <i>Echinophora Tenuifolia</i> / Çörtük Otu	185
زَرْبِن دَرَاخْت / <i>Melia Azaderach</i> / Tespih Ağacı	185
زَعْرُور / <i>Mespilus Azarolus</i> / Alıç.....	185
زَيْتُون / <i>Olea Sativa</i> / Zeytin Ağacı	185
زَرَاوَنْد / <i>Aristolochia Indica</i> / Lohusa Çiçeği.....	186
زَمَارَة الرَّاعِي / <i>Alisma Plantago</i> / Çoban Düdüğü.....	187
زَبِيب / <i>Dried Grapes</i> / Kuru Üzüm	187
زَهْرَة / <i>Zehre</i> / Zehre	187
زَوَان / <i>Lolium Temulentum</i> / Delice Otu.....	187

Ha Harfi (ح)

حُضْضُ / <i>Berberis Aristata</i> / Kadıntuzluğu.....	188
حَنَا / <i>Lawsonia Alba</i> / Kına	188
حَمَامَا / <i>Amomum Cardamomum</i> / Kakule	188
حَرْفُ / <i>Lepidium Sativum</i> / Tere.....	188
حَاشَا / <i>Thymus Vulgaris</i> / Kekik	189
حَسَكُ / <i>Tribulus Terrestris</i> / Demir Dikeni	189
حَرْمَلُ / <i>Peganum Harmala</i> / Üzerlik Tohumu.....	189
حَلْتِثُ / <i>Gum Of Ferula Asafoetida</i> / Şeytan Tersî Zamkî	189
حَنْظَلُ / <i>Citrullus Colocynthis</i> / Acı Karpuz	190
حَمَصُ / <i>Cicer Arietinum</i> / Nohut.....	191
حَنْطَةٌ / <i>Triticum Sativum</i> / Buğday.....	191
حَلِيبُ / <i>Indian Medicine</i> / Hulbib	191
حَمَاضُ / <i>Rumex Crispus</i> / Evelik Otu	191
حَرْشَفُ / <i>Cynara Scolymus</i> / Enginar.....	191
حَنْدَقُوقِي / <i>Trigonella Corniculata</i> / Handakuki (Yonca Türü)	192
حَلْبَهُ / <i>Trigonella Foenum Graecum</i> / Boy Otu Tohumu.....	192
حَرْدُونُ / <i>Agama Stellio</i> / Kertenkele.....	193
حَلْزُونُ / <i>Snail</i> / Salyangoz	193
حَلُ / <i>Flowers Of Pomegranate</i> / Huzistan Narı Çiçeği.....	193
حَشِيشَةُ الزَّجَاجِ / <i>Parietaria Officinalis</i> / Yapışkan Otu	193
حَرَبَهُ / <i>Allium Porrum</i> / Pırasa.....	193
حَالِييُ / <i>Stellaria</i> / Kuş Otu.....	193
حَذَا / <i>Anethum Graveolens</i> / Dere Otu	193
حَاشِيشُ / <i>Hashish</i> / Haşış.....	193
حَبُّ الْغَارِ / <i>Laurus Nobilis (Seed)</i> / Defne Tohumu.....	193
حَبُّ الزَّرْمِ / <i>Cyperus Esculentus</i> / Yer Bademi	193
حَبُّ الْمَنْشَمِ / <i>Commiphora Geleadenis</i> / Mensim Tohumu.....	193
حَبُّ النَّيْلِ / <i>Ipomoea Hederacea (Seed)</i> / Sabah Sefası Tohumu	194
حَبُّ السَّمْنَهْ / <i>Buchanania Latifolia</i> / Şişmanlık Tohumu.....	194
حَبُّ الصَّنُوبَرِ / <i>Pinus Gerardiana</i> / Çam Fıstığı.....	194
حَبُّ الْقَلْقَلِ / <i>Cassia Tora</i> / Yabani Nar Tohumu.....	194
حَدِيدُ / <i>Ferrum</i> / Demir	194
حَمَامُ / <i>Columba Livia</i> / Güvercin	194
حَبَّةُ الْخَضْرَا / <i>Pistacia Terebinthus</i> / Menengiç	194
حَيَّةُ / <i>Snake</i> / Yılan.....	195
حَمَارُ / <i>Equus Asinus</i> / Eşek	195
حَجَرُ الْيَهُودِ / <i>Lapis Judaicus</i> / Yahudi Taşı.....	195
حَجَرُ الْإِسْفَنْجِ / <i>Lapis Spongia</i> / Sünger Taşı	196
حَجَرُ الْبَنِي / <i>Lapis Galactite</i> / Galaktit.....	196
حَجَرُ الرَّحَى / <i>Lapis Asius</i> / Değirmen Taşı.....	196
حَجَرُ الْمَسْنِ / <i>Lapis Escota Naxia</i> / Bileme Taşı.....	196
حَجَرُ الْعَاجِي / <i>Lapis Ivory</i> / Fil Dişi Taşı.....	196
حَجَرُ عَسَلِي / <i>Lapis Melitites</i> / Bal Taşı	196
حَجَرُ الْقَمَرِ / <i>Lapis Lunarıs</i> / Ay Taşı.....	196
حَجَرُ سَمِيطُوسُ / <i>Smitos Stone</i> / Smitos Taşı	196

حجر الحبشي / Ethiopian Stone / Habeşistan Taşı.....	196
حجر فروجي / Lapis Phrygios / Frigynos Taşı.....	196
حجر الحية / Snake Stone / Yılan Taşı.....	196
حجر يطفئ الزيت / Quenched Stone / Zeytinyağına Batırılan Taş.....	197
حجر السيف / Lapis Jaspis / Yeşim Taşı.....	197
حجر الأساكفة / Lapis Calceolariorum / Kunduracı Taşı.....	197
حجر ارمني / Lapis Arminium / Ermeni Taşı.....	197
حرار الصخر / Parmelia Perlata / Liken.....	197

Ta Harfi (ط)

(Ta olarak telaffuz edilir).....	197
طباشير / Canna Indica / Bambu.....	197
طرخون / Artemisia Dracunculus / Tarhun.....	197
طلحشقوق / Cichorium Intybus / Hindiba.....	197
طرفا / Tamarix Gallica / Ilgın.....	198
طرائيث / Cynomorium / Cynomorium Mantarı.....	198
طاق / Mica / Talk Pudra.....	198
طحلب / Lemna Minor/ Yosun.....	198
طحال / Spleen / Dalak.....	198
طاليسفر / Abies Webbiana / Hint Köknarı.....	198
طريقان / Carthamus Oxyacantha / Yabani Safran.....	199
طين محتوم / Terra Sigillata / Hire Toprağı.....	199
طين مطلق / Common Earth / Normal Toprak.....	199
طين ارمني / Armenian Clay / Ermeni Toprağı.....	199
طين شاموس / Terra Samios / Şamus Toprağı.....	199
طين مأكول / Edible Clay / Yenen Toprak.....	199
طين بلد المصطكي / Terra Chia / Sakız Ağacı Bölgesi Toprağı.....	200
طين اقریطس / Clay From Crete Island / Girit Adası Toprağı.....	200
طين قيموليا / Terra Cemolia / Kimolya Toprağı.....	200
طين الكرم / Clay From Syria / Suriye Toprağı.....	200
طين المغرة / Bolus Armenia Rubra / Kırmızı Magra Toprağı.....	200
طين الارضين المزروعة / Terra Eretria / Tarla Toprağı.....	200
طين ساماعي / Terra Samia / Samia Toprağı.....	200
طريقوبيون / Psoralea Bituminosa / Yoncasin Katran.....	200
طرفوماس / Asplenium Trichomanes / Esmer Eğrelti.....	201
طالايون / Portulaca Oleracea / Yabani Semiz Otu.....	201
طرقاقييا / Astragalus Gummifer / Kitre Zamkı.....	201
طرفوندس / Teucrium Flavum / Kısa Mahmut Otu.....	201
طيقاقووان / Tikakuwan / Taykakuwan.....	201
طرغيون / Pimpinella Tragium / Keçi Otu.....	201
طراغون / Asplenium / Efedra.....	201
طرفولس / Teucrium Flavum / Tarfules (Kısa Mahmut Otu Türü).....	201

Ye Harfi (ي)

يبروح / Atropa Belladonna / Adam Otu.....	202
ينبون / Ruta's Gum / Yabani Sedef Otu Zamkı.....	202

ينبوت / <i>Ceratonia Siliqua</i> / Harnup, Keçiboynuzu	202
ياسمين / <i>Jasminum Grandiflorum</i> / Yasemin	202
يتوع / <i>Euphorbia Officinarum</i> / Sütleğen	202

Kef Harfi (ك)

كافور / <i>Camphora Officinarum</i> / Kâfur	203
كندر / <i>Boswellia</i> / Günlük	203
كهربا / <i>Vateria Indica</i> / Kehribar	204
كافيطوس / <i>Teucrium Chamaephytes</i> / Yer Palamudu	204
كادريوس / <i>Teucrium Chamaedrys</i> / Yer Meşesi	204
كرومازك / <i>Tamarix Gallica</i> / Ilgın'ın Meyvesi	205
كندس / <i>Gypsophila Struthium</i> / Çöven Otu	205
كبابة / <i>Cubeba Officinalis</i> / Hint Biberi	205
كبريت / <i>Sulphurium</i> / Kükürt	205
كسيلا / <i>Cinnamomum Cassia</i> / Çin Tarçını	205
كثيرا / (<i>Gum Of</i>) <i>Astragalus Gummifer</i> / Kitre Zamkı	205
كاليون / <i>Atractylis Gummifera</i> / Beyaz Devedikeni	205
كاننج / <i>Physalis Alkakenge</i> / Güvey Feneri	206
كبيكج / <i>Apium Petroselinum</i> / Yabani Kereviz	206
كنكوزد / <i>Artichoke Gum</i> / Kenger Otu Reçinesi	206
كشت برکشت / <i>Helicteris Isora</i> / İsora Sarmaşığı	206
کيل دارو / <i>Dryopteris Filixmas</i> / Erkek Eğreltiotu	206
کشوث / <i>Cuscuta Reflexa</i> / Küsküt	206
کون / <i>Cuminum Cyminum</i> / Kimyon	206
کرويا / <i>Carum Carvi</i> / Frenk Kimyonu	207
کرسنة / <i>Vicia Ervillia</i> / Burçak	207
کاشير / <i>Ferula Galbaniflua</i> / Kasnı Otu	207
کرمدانه / <i>Daphne Gnidium</i> / Arabistan Defnesi	207
کور کندم / <i>Lichenea</i> / Kurkundum Yosunu	207
کاوزوان / <i>Borago Officinalis</i> / Hodan	208
کلن / <i>An Indian Wood</i> / Kelin	208
کاشم / <i>Levisticum Officinale</i> / Yabani Kereviz	208
کچاة / <i>Tuber Cibarium</i> / Yer Mantarı	208
کبر / <i>Capparis Spinosa</i> / Kapari	208
کسنج / <i>A Kind Of Mushroom</i> / Kasnaj	208
کرفس / <i>Apium Graveolens</i> / Kereviz	208
کلیة / <i>Kidney</i> / Böbrek	209
کرش / <i>Rumen</i> / İşkembe	209
کبد / <i>Liver</i> / Karaciğer	209
کرب / <i>Brassica Oleracea</i> / Lahana	209
کراث / <i>Allium Porrum</i> / Pırasa	210
کریرة / <i>Coriandrum Sativum</i> / Kişniş	210
کثرى / <i>Pyrus Communis</i> / Armut	211
کواع / <i>Trotters</i> / Paça Çorbasi	211
کرم / <i>Grape Tree</i> / Asma	211

Lam Harfi (ل)

لَادِن / <i>Cistus Creticus</i> / Laden Otu	212
لَفَّاح / <i>Atropa Belladonna</i> / Adam Otu.....	212
لَبْنِي / (<i>Gum Of</i>) <i>Styrax Officianalis</i> / Tespih Ağacı Zamkı.....	212
لَا زُورِد / <i>Lapis Lazuli</i> / Lacivert Taşı	212
لَاك / <i>Gum Of Lak</i> / Lak Zamkı.....	213
لَاعِيَه / (<i>A Kind Of</i>) <i>Euphorbia Officinarum</i> / Laiye (Sütleğen Türü)	213
لَحِيَه التَّبَس / <i>Tragopogon Pratensis</i> / Teke Sakalı	213
لُوف / <i>Arum Dioscoridis</i> / Yılan Yastığı.....	213
لُعْبَه بَرَبَرِيَه / (<i>A Kind Of</i>) <i>Colchicum Luteum</i> / Luba Berberiyeye (Çiğdem Türü).....	213
لِسَان العَصَا فِير / <i>Chinese Ulmus Dryopteris</i> / Dişbudak Ağacı	214
لِسَان الثَّور / <i>Borago Officinalis</i> / Siğir Dili.....	214
لِسَان الحَمَل / <i>Plantago Major</i> / Sinir Otu	214
لِسَان / <i>Tongue</i> / Dil.....	214
لُوقْفَرُولَس / <i>Egyptian Stone</i> / Mısır Taşı	214
لُويَا / <i>Vigna Sinensis</i> / Börülce	214
لُوز / <i>Amygdalus Communis</i> / Badem	215
لِيُون / <i>Citrus Limonum</i> / Limon	215
لِرَام الدهن / <i>Chrysocolla</i> / Krizokol Taşı	215
لَبْلَاب / <i>Dolichos Lablab</i> / Sarmaşık	215
لَبْن / <i>Milk</i> / Süt.....	216
لَحْم / <i>Meat</i> / Et.....	217

Mim Harfi (م)

مَسْك / <i>Moschus Morchiperus</i> / Misk	218
مَصْطَكِي / <i>Pistacia Lentiscus</i> / Damla Sakızı (Mastika).....	218
مِطَاع / <i>Cornus Mascula</i> / Kızılık Benzeri Ağaç	218
مَازَرِيُون / <i>Daphne Mezereum</i> / Mezeryon	218
مَرْو / <i>Origanum Majorana</i> / Mercanköşk.....	219
مَرْمَاخُور / <i>Origanum Maru</i> / Mermahor (Mercanköşk Türü).....	219
مَقْل اليهود ومكّي / <i>Balsamodendron Mukul (Jewish And Meccan)</i> / Pelesenk (Yahudi ve Mekki Pelesenk).....	219
مَاء / <i>Aqua</i> / Su	219
مِرْمَار الرَاعِي / <i>Alisma Plantago</i> / Çoban Düdüğü.....	220
مِعَاث / <i>Litsea Sebifera</i> / Mogat-Tropikal Ağaç	220
مُرْدَاسَنِيَج / <i>Litharge</i> / Mürdesenk (Kurşun Oksit)	221
مُشْك طَرَامِشِيَج / <i>Origanum Dictamnus</i> / Gazel Otu.....	221
مَرَارِيَت / <i>Gall Bladder</i> / Safra	221
مُوم / <i>Cera Alba</i> / Bal Mumu.....	222
مَعْنَاطِيَس / <i>Magnet Stone</i> / Mıknatıs Taşı.....	222
مَارْقَشِيَتَا / <i>Marcasite Stone</i> / Markaşit Taşı	222
مَعْنِيَسِيَا / <i>Magnesium Stone</i> / Magnezya Taşı.....	222
مِدْدَا / <i>Ink Stone</i> / Mürekkap Taşı.....	222
مَرْزَنْجُوش / <i>Origanum Majorana</i> / Mercanköşk.....	223
مِيُونِيَج / <i>Delphinium Staphisagria</i> / Mevzek Otu.....	223
مُومِيَايِي / <i>Asphaltum</i> / Doğal Katran	223

مرّ / <i>Balsomodendrom Myrrha</i> / Mür Bitkisi Sakızı	223
میران / <i>Cornus Mascula</i> / Kızılıcık	224
مامیثا / <i>Glaucium Corniculatum</i> / Boynuzlu Haşhaş	224
میعة / (<i>Gum of</i>) <i>Styrax Officinalis</i> / Günlük Ağacı Zamkı	224
محبّ / <i>Prunus Virginiana</i> / Yabani Kiraz	224
مغرة / <i>Bolus Armenus Rubra</i> / Magra (Kırmızı Toprak)	225
ماهودانة / <i>Croton Tiglium</i> / Kroton	225
محروث / <i>Root Of Asafoetida</i> / Şeytartersi Kökü	225
میسم / <i>Celtis Australis</i> / Çitlenbik Ağacı	225
ملواح / <i>Atriplex Hortensis</i> / Kara Pazı	225
مورداسفرم / <i>Wild Myrtle</i> / Yabani Mersin	225
مبتیح / <i>Like Licyum</i> / Mabtih (Kurt Üzümü Bezeri)	225
مامیران / <i>Coptis Teeta</i> / Koptis	225
ماهرج / <i>Verbascum Thapsus</i> / Sığır Kuyruğu	226
ماش / <i>Phaseolus Mungo</i> / Maş Fasulyesi	226
من / <i>Mana</i> / Kudret Helvası	226
مرماراد / (<i>Egyptian</i>) <i>Origanum</i> / Mısır Mercanköşkü	226
ملیح / <i>Salt</i> / Tuz	226
ملوخیا / <i>Corchorus Olitorius</i> / Muhuliye (Yahudi Ebegümeci)	227
مشمش / <i>Prunus Armeniaca</i> / Kayısı	227
موز / <i>Musa Paradisiaca</i> / Muz	227
مخ / <i>Brain, Marrow</i> / Beyin, Kemik İliği	227
مُرّی / <i>Murry</i> / Murri (Balık Sosu)	227
میختیح / <i>Grape Juice</i> / Kaynatılmış Üzüm Suyu	228
مصیل / <i>Whey</i> / Kesilmiş Sütün Suyu	228
مایح / <i>Camelina Sativa</i> / Ketencik	228
منفور / <i>Egyptian Poppy</i> / Mısır Haşhaşı	228

Nun Harfi (ن)

نرجس / <i>Narcissus Tazetta</i> / Nergis	228
ناردین / <i>Nardostachys Jatamansi</i> / Rumi Sümbül	228
نیل / <i>Indigofera Tinctoria</i> / Çivit Ağacı	228
نسرین / <i>Rosa Canina</i> / Yaban Gülü (Kuşburnu)	229
نمّام / <i>Ocimum Basilicum</i> / Fesleğen	229
نیلوفر / <i>Nymphaea Lotus</i> / Nilüfer	229
نعناع / <i>Mentha Viridis</i> / Nane	229
نارمشک / <i>Mesua Ferrea</i> / Demir Ağacı (Hint Narı)	230
نُخاله / <i>Wheat Bran</i> / Kepek	230
نُشارة / <i>Saw Dust</i> / Talaş	230
نُشا / <i>Starch</i> / Nişasta	230
نرثعیس / <i>A Herb Like Colocynth</i> / Nersi-is	230
ناخُواه / <i>Carum Copticum</i> / Mısır Anasonu	231
نطرون / <i>Borax</i> / Boraks	231
نورة / <i>Quick Lime</i> / Kireç	231
نرسیانداریو / <i>Polygonum Aviculare</i> / Çoban Değneği	231
نخل / <i>Phoenix Dactylifera</i> (Date Palm) / Hurma Ağacı	231

نوشادر / Ammonium Chloride / Amonyak Tuzu	231
نحاس / Cuprum / Bakır	231
نفت / Naphtha / Neft Yağı	232
نبق / Zizyphus Spina Christi / Hünnap	232
نوي / Palm Cernel / Hurma Çekirdeği.....	232
نجم / Cynodon Dactylon / Köpek Dişi Ayrığı	232
نيطافيلي / A Kind Of Euphorbia / Nitafili (SütleğenTürü)	232
نعام / Struthio Camelus / Devekuşu	233
نمر / Tiger / Kaplan.....	233

Sin Harfi (س)

(Se olarak telaffuz edilir)

سعد / Indian Cypress / Hint Servi Bitkisi	233
سندروس / Gum Of Sandarus Tree / Sandarak Ağacı Zamkı.....	233
سرخس / Dryopteris Filix Mas / Eğrelti Otu.....	234
ساذج / Cinnamon Cassia / Çin Tarçını	234
سولان / Buckthorn / Akdiken	234
سرو / Cupressus Sempervirens / Servi Ağacı	234
سقوردیون / Teucrium Scordium / Yabani Sarımsak	235
سك / Emblica Officinalis / Amla Ağacı	235
سَرطَانِ تَهْرِي / Astacus Fluviatilis / Tatlı Su Yengeci.....	235
سَرطَانِ بَحْرِي / Astacus Marinus / Deniz Yengeci	235
سيدر / Zizyphus Spina Christi / Hünnap	235
سراج القطرب / Agrostemma / Karamuk Çiçeği	235
سَطورِيون / Orchis Rubra / Kırmızı Orkide	236
سورنجان / Colchicum Luteum / Çiğdem	236
سيادواران / Ferric Oxide / Demir Pası	236
سوسن / Iris / Süsen (İris) Çiçeği.....	236
سعتر / Thymus Capitatus / Kekik (Zahter)	237
سيساليوس / Levisticum Officinale / Selam Otu	237
سوس / Glycyrrhiza Glabra / Meyan Kökü	237
سرنج / Red Lead / Kırmızı Kurşun	237
سقمونيا / Convolvulus Scammonia / Mahmude Otu	237
سكبينج / (Gum Of) Ferula Persica / Kasnı Otu Zamkı	238
سقولوقندريون / Spleen Wort / Dalak Otu	238
سعاليل / Tussilago Farfara / Öksürük Otu	238
سيسارون / Wood Of Nigella Sativa / Kara Çörek Otu Bitkisinin Odunu	238
سيون / Sium Aquaticum / Su Teresi.....	239
سومقوطنون / Sempervivum Tectorum / Kaya Kuruğu	239
سماق / Rhus Coriaria / Sumak	239
سابق / Beta Vulgaris / Pancar	239
سذاب / Ruta Graveolens / Sedef Otu	240
سيسستان / Cordia Myxa / Ökse Ağacı	241
سرمق / Chenopodium Album / Kazayağı Bitkisi	241
سام ايرص / Gecko / Geko Kertenkelesi	241
سلحفاة / Testudinidae / Kaplumbağa	241

سَمَانِي / Coturnix / Bildircin	241
سُكَّر / Saccharum Officinarum / Şeker Kamışı.....	241
سُكَّر الْعُشْرِ / Calotropis Procera (Sweet Exudate Of Saccharum) / Uşar Şekeri	241
سَمْن / Cooked Butter / Pişirilmiş Tereyağı.....	242
سَنْبِل / Nardostachys Jatamansi / Sümbül.....	242
سَلِيخَه / Cinnamomum Cassia / Çin Tarçını	242
سَوِيْق / Pounded Wheat Or Barley / Buğday ve Arpa Suyu	242
سَمْسَم / Sesamum Indicum / Susam.....	243
سَمَك / Fish / Balık.....	243
سَقَنْدُولِيُون / Heracleum Sphondylium / Yabani Kimyon	244
سَفْرَجَل / Cydonia Vulgaris / Ayva.....	244
سَفَنْدِ اسْفَنْد / Peganum Harmala / Üzerlik	244
سَمْرَنْيُون / Apium (Wild) / Yabani Kereviz.....	245
سَفِيدُوس / Momordica Elaterium / Eşek Hıyarı, Cırtatan	245
سَلُوْتُون / Cyanotis Axillaris / Örümcek Otu	245
سَرِيْش / Asphodelus Tenuifolius / Çiriş Otu.....	245

أ) Ayın Harfi (ع)

عَرَعَر / Juniperus Communis / Ardıç	245
عَصَا الرَّاعِي / Polygonum Aviculare / Çoban Değneği	245
عَبِيْثْرَان / Artemisia Abrotanum / Kara Pelin Otu	246
عَاك / Resin / Sakız Ağaç.....	246
عَرَطِيْنَا / Cyclamen Europaeum / Sıklamen	246
عَصْفَر / Carthamus Tinctorius / Aspir.....	246
عَنْصِل / Scilla Indica / Ada Soğanı	246
عَاقُرُوحَا / Anacyclus Pyrethrum / Nezle Otu.....	246
عَنْبِ الثَّلَبِ / Solanum Nigrum / Tilki Üzüümü.....	246
عَنْبَر / Ambergris / Amber	247
عُود / Aquilaria Agallocha / Öd Ağacı.....	247
عُرُوق الصَّبَاغِيْن / Chelidonium Majus / Kırlangıç Otu.....	247
عَنَاب / Ziziphus Jujuba / Hünnap	247
عَنْص / Quercus Infectoria / Mazi Meşesi.....	248
عَلِيْق / Rubus Fruticosus / Böğürtlen	248
عَوْبِيْح / Lycium / Kurt Üzüümü	248
عَنْكَبُوْت / Spider / Örümcek	248
عَدَس / Lens Esculenta / Mercimek	248
عَسَل / Mel (Honey) / Bal	249
عُشْر / Calotropis Gigantea / İpek Otu	249
عَقْرَب / Scorpion / Akrep	250
عَنْعَلِي / Brassica Rapa / Şalgam	250
عَالُوْسِيْس / Lamium Purpureum / Ballıbaba Otu	250
عَالِيُون / Galium Verum / Yoğurt Otu	250
عَرَقُون / Geranium Tuberosum / Devetabanı	250
عَنْب / Vitis Vinifera / Üzüm	250
عَرَق / Sweet / Ter	250
عَرِيْن / Centaurium / Kantaron Otu (Büyük ve Küçük).....	250

عُود الصليب / <i>Paeonia</i> / Şakayık.....	251
عَرْن / <i>Calamintha Incana</i> / Mahmuz Otu.....	251
عَكَر الزيت / <i>Oil Sediment</i> / Zeytinyağı Tortusu	251

Fe Harfi (ف)

فضه / <i>Argentum</i> / Gümüş.....	251
فَانِيذ / <i>Sugar Can</i> / Kamış Şekeri Şırası	251
فو / <i>Valeriana Officinalis</i> / Kedi Otu	251
فُوْفَل / <i>Areca Catechu</i> / Arek Cevizi	251
فَلَنْجَمَشَك / <i>Ocimum Gratissimum</i> / Fesleğen.....	252
فَوَّة الصبائين / <i>Rubia Tinctorum</i> / Kökboya	252
فَتَجَنَجَشْت / <i>Vitex Agnus Castus</i> / Hayıt Bitkisi	252
فل / <i>Nyctanthes Sambac</i> / Ful Çiçeği (Arap Yasemini)	252
فاغره / <i>Zanthoxylum Alatum</i> / Çin Biberi.....	252
فَلْفَل / <i>Capsicum Frutescens</i> / Acı Biber.....	252
فَلْفَلْبُوِيَه / <i>Root Of Piper Longum</i> / Sivri Biber Kökü	252
فَسُورِيَقُون / <i>Ferrous Sulphate</i> / Demir Sülfat.....	253
فَاثْرَا / <i>Bryonia Alba</i> / Akasma	253
فَاثْرَسْتَيْن / <i>Tamus Communis</i> / Karaasma	253
فَرْيُون / <i>Euphorbia Resinefera</i> / Sütleğen Zamkı	253
فَطْرَسَالِيُون / <i>Petroselinum Sativum</i> / Kereviz	254
فِيلَاهْرَج / <i>Berberis Aristata</i> / Kadıntuzluğu.....	254
فَرَاْسِيُون / <i>Marrubium Vulgare</i> / Köpek Otu	254
فُودَنْج / <i>Mentha Piperita</i> / Nane	254
فاط / <i>Fat</i> / Fat	255
فاوانيا / <i>Paeonia Officinalis</i> / Şakayık.....	255
فَرَنْج / <i>Portulaca Oleracea</i> / Semizotu.....	255
فَطْر / <i>Boletus Crocatus (Mushroom)</i> / Mantar	255
فُجَل / <i>Raphanus Sativus</i> / Turp.....	255
فَسْتَق / <i>Pistacia Vera</i> / Antep Fıstığı.....	256
فَقْلَامِينُوس / <i>Cyclamen Europaeum</i> / Fiklaminus (Sıklamen Türü)	256
فَقْتَاع / <i>Yeast</i> / Maya	256
فَسُورِيَقُون / <i>Oxide Of Lead And Ferrous Sulphate</i> / Kurşun Oksit ile Demir Sülfat Karışımı	256
فِيلُون / <i>Mercurialis</i> / Akbaş Otu	256

Sad Harfi (ص)

(Sa olarak telaffuz edilir)

صَنْدَل / <i>Sandal Wood</i> / Sandal Ağacı	257
صَدَف / <i>Mytilus Edulis</i> / Midye.....	257
صَمِغ / <i>Gum</i> / Zamk.....	257
صَابُون / <i>Soap</i> / Sabun.....	257
صَحْنَا / <i>Atherina Hejalosma (Salted Fish Food)</i> / Sahna (Tuzlu Balık Türü)	257
صَنْبُور / <i>Pinus Pinea</i> / Çam	257
صَبْر / <i>Aloe Littoralis</i> / Sabır Bitkisi.....	258
صُوف / <i>Linen</i> / Yün	258

صدی الحديد / Iron Rust / Demir Pasi..... 258

Kaf Harfi (ق)

قَرْفِيلُ / <i>Caryophyllus Aromaticus</i> / Karanfil Ağacı	258
قَاعَلَةٌ / <i>Elettaria Cardamomum</i> / Kakule.....	258
قَرْفَةُ الطَّيْبِ / <i>Cinnamomum Cassia</i> / Tarçın	258
قَرْدَمَانَا / <i>Carum Carvi</i> / Yabani Kimyon.....	258
قَصْبُ / <i>Arundo Donax</i> / Kamış.....	259
قَصْبُ الذَّرِيرَةِ / <i>Swertia Chirata</i> / Hint Kamışı	259
قَطُّورِيُونُ / <i>Centaurium</i> / Kantaron.....	259
قَرْطَمُ / <i>Carthamus Tinctorius</i> / Aspir	259
قَطْرَانُ / <i>Cedrus Libani</i> / Katran	260
قَسْطُ / <i>Costus Arabicus</i> / Kostus Kökü	260
قَرْوَمَعْمَا / <i>Crocomagma (Saffron Oil Residue)</i> / Safran Yağı Tortusu.....	260
قَتَقِيْبِيْنُ / <i>Ricinus Communis</i> / Hint Yağı	260
قَنْهُ / <i>Ferula Galbaniflua</i> / Kasnı Otu Zamkı.....	260
قَنْبِيْلُ / <i>Mallotus Philippinensis</i> / Kamala Ağacı	261
قَنْبَرُ الْيَهُودِ / <i>Pitch Jews</i> / Yahudi Zifti	261
قَلِيْمِيَا الذَّهَبِ / <i>Litharge Of Gold</i> / Altın Tozu	261
قَلِيْمِيَا الْفِضَّةِ / <i>Litharge Of Silver</i> / Gümüş Tozu.....	261
قَلْقَنْدُ / <i>Copper Sulphate</i> / Bakır Sülfat.....	261
قَلْقَطَارُ / <i>Ferrous Sulphat</i> / Demir Sülfat	262
قَتَابِرِي / <i>Lepidium</i> / Maca Turpu	262
قَسُوسُ / <i>Cistus Creticus</i> / Laden Gülü.....	262
قَنْقَهْرُ / <i>Kinkahr (Kind Of Resin)</i> / Kinkahr (Bir Zamk Türü)	262
قَطْنُ / <i>Cotton</i> / Pamuk Bitkisi.....	263
قَنْبُ / <i>Cannabis Sativa</i> / Hint Keneviri.....	263
قَتَادُ / <i>Astragalus Gummifer</i> / Kitre Zamkı.....	263
قَلِّي / <i>Alkali</i> / Kalay Taşı.....	263
قَمَمُولِيَا / <i>Terra Cemolia</i> / Kimolya Taşı.....	263
قَلْقَاسُ / <i>Colocasia Esculenta</i> / Gölevez	263
قَرْطَاسُ / <i>Cyperus Papyrus</i> / Kâğıt	263
قَبْسُومُ / <i>Artemisia Abrotanum</i> / Kara Pelin Otu.....	263
قَاتِلُ الذَّبِّ / <i>Aconitum Napellus</i> / Kurtboğan	264
قَاتِلُ الْكَلْبِ / <i>Strychnos Nux Vomica</i> / Köpekboğan.....	264
قَطْفُ / <i>Chenopodium Album</i> / Kazayağı	264
قَرَّةُ الْعَيْنِ / <i>Nasturtium Officinale</i> / Su Teresi.....	264
قَوْرَعُ / <i>Cucurbita Pepo</i> / Bal Kabağı.....	264
قَتَاءُ / <i>Cucumis Melovar Utilissimus</i> / Acur	264
قَتَاءُ الْحِمَارِ / <i>Momordica Elaterium</i> / Eşek Hıyarı	265
قَرْنُ / <i>Horn</i> / Boynuz	265
قَرِيصُ / <i>Urtica Pilulifera</i> / Isırgan Otu.....	265
قَطَا / <i>Sandgrouse</i> / Bağirtlak Kuşu	265
قَوَانِصُ / <i>Gizzards</i> / Kuş Taşlığı.....	265
قَوْقُ / <i>Monodon Monoceros</i> / Deniz Gergedanı (Navral).....	266
قَنْغَذُ / <i>Erinaceus</i> / Kirpi.....	266

قَبَّح / <i>Alectoris Chukar</i> / Keklik	266
قَنْبَرَه / <i>Galerida Cristata</i> / Tepeli Tarla Kuşu	266
قَضْمُ قَرِيْش / <i>Picea Abies</i> / Köknar.....	266
قَت / <i>Medicago Sativa</i> / Yonca	266
قَيْصُور / <i>Alcyonium</i> / Sünger Taşı.....	267
قِرْط / <i>Acacia Arabica</i> / Akasya Zamkı	267
قَمْرَقَرِيْش / <i>Picea Abies</i> / Çam Fıstığı.....	267

Re Harfi (ر)

رَبْحَان / <i>Ocimum Basilicum</i> / Reyhan.....	267
رَبْحَان سَلِيْمَان / <i>Basil Of Solomon</i> / Süleyman Reyhanı.....	267
رَعِي الْجَمَام / <i>Verbena Officinalis</i> / Mine Çiçeği.....	267
رَعِي الْاِبَل / <i>Echinops</i> / Topuz Dikeni.....	268
رَهْتَه / <i>Sapindus Trifoliatus</i> / Hint Fındığı	268
رَاوَنْد / <i>Rheum Officinale</i> / Ravent (Işgın).....	268
رَاوِيَانْج / <i>Foeniculum Vulgare</i> / Rezene.....	268
رَمَك / <i>Ekstract Of Gallnut</i> / Mazı Özü.....	269
رَطْب / <i>Fresh Dates</i> / Taze Hurma	269
رَاتِيْنِيْج / <i>Pine Resin</i> / Çam Sakızı.....	269
رَاسِن / <i>Inula Helenium</i> / Andız Otu	269
رَمَاد / <i>Cinders</i> / Kül	269
رَجَل الْجَرَاد / <i>Taxus Baccata</i> / Porsuk Ağacı	269
رَجَل الْغَرَاب / <i>Ammi Majus</i> / Büyük Diş Otu.....	270
رَمَان / <i>Punica Granatum</i> / Nar	270
رِيْبَاس / <i>Rheum Ribes</i> / Uşkun	270
رَيْتَه / <i>Pulmones</i> / Akciğer	270
رَصَاص / <i>Plumbum</i> / Kurşun.....	270
رَعَادَه / <i>Electric Ray Fish</i> / Elektrikli Balık.....	271
رَوِيْبَان / <i>Crangon Vulgaris</i> / Karides.....	271
رَطْبَه / <i>Medicago Sativa</i> / Yonca	271
رِيْشَا / <i>Sardine Fish</i> / Sardalya Balığı	271
رَخِيْبِيْن / <i>Wey</i> / Kesilmiş Süt Suyu.....	271
رَقَاقِس / <i>Satyrium</i> / Satiryon (Orkide Türü).....	271
رَبِيْتَاع / <i>Rebita Stone</i> / Rebita'a Taşı.....	271

Şın Harfi (ش)

شَقَاقِيْج / <i>Anemone Coronaria</i> / Gelincik.....	272
شَهْدَانْج / <i>Cannabis Sativa Seed</i> / Hint Keneviri Tohumları.....	272
شَاهْتَرِيْج / <i>Fumaria Officinalis</i> / Şahtere Otu	272
شَيْطَرِيْج / <i>Lepidium Latifolium</i> / Yabani Tere.....	272
شِيْلِيْم / <i>Lolium Temulentum</i> / Delice Otu.....	273
شِيْج / <i>Artemisia Maritima</i> / Pelin Otu.....	273
شَنْجَار / <i>Onosma Echioides</i> / Eşek Marulu.....	273
شَل / <i>Aegle Marmelos</i> / Hint Ayvası.....	273
شَوْكِرَان / <i>Conium Maculatum</i> / Baldıran Otu.....	273
شَقَاقِل / <i>Asparagus Racemosus</i> / Kuşkonmaz.....	274

سُجَّوَةٌ مَرَّيْمَ / <i>Cyclamen Europaeum</i> / Sıklamen.....	274
شَهْنَمَانِجْ / <i>Inula Conyza</i> / Andız Otu.....	274
شَبْ / <i>Alumen</i> / Şap.....	274
شُكَا عِي / <i>Fagonia</i> / Fagonya.....	274
شُونِيزْ / <i>Nigella Sativa</i> / Çörek Otu.....	274
شَيْثْ / <i>Anethum Graveolens</i> / Dere Otu.....	275
شَمْعْ / <i>Cera Alba</i> / Bal Mumu.....	275
شِيرِمْ / <i>Euphorbia Pityusa</i> / Şebrem (Sütleşen Türü).....	275
شَلْجِمْ / <i>Brassica Rapa</i> / Şalgam.....	276
شَادَنْجْ / <i>Haematite</i> / Hematit (Kan Taşı).....	276
شَعْرُ الْعَوْلْ / <i>Adiantum Capillus Veneris</i> / Şeytan Saçı.....	276
شَابَابِكْ / <i>Like Artemisia Abrotanum</i> / Şebabek.....	276
شَرَبِينْ / <i>Cedrus Libani</i> / Sedir veya Katran Ağacı.....	276
شَعِيرْ / <i>Hordeum Vulgare</i> / Arpa.....	277
شَحْمْ / <i>Fat</i> / Hayvansal Yağ.....	277
شَعْرْ / <i>Hair</i> / Kıl.....	277
شَقُورَسْ / <i>Shokoros</i> / Şukurus (Bir Tür Bitki).....	277
شَجْرَةُ الْبَقْ / <i>Ulmus Tree</i> / Kara Ağaç.....	278
شَوْكَةُ الْبَيْضَا / <i>Fagonia Arabica</i> / Ak Diken.....	278
شَوْكَةُ الْيَهُودِيَهْ / <i>Eryngium Planum</i> / Yahudi Dikeni.....	278
شَوْكَةُ الْمَصْرِيَّةْ / <i>Acacia Arabica</i> / Akasya.....	278
شَرَابْ / <i>Wine</i> / Şarap.....	278

ت) Te Harfi (ت)

تَمْرُ هِنْدِي / <i>Tamarindus Indica</i> / Demirhindi.....	279
تَوْدَرِي / <i>Chochlearia Officinalis</i> / Tuderı.....	279
تَنْوَبْ / <i>Picea Abies</i> / Köknar.....	279
تَرَّجِينْ / <i>Hedysarum Alhagi</i> / Kudret Helvası.....	280
تَوْتِيَا / <i>Zinc</i> / Çinko.....	280
تَبْكَارْ / <i>Borax</i> / Boraks.....	280
تَرْمِسْ / <i>Lupinus Albus</i> / Acı Bakla (Termiye).....	280
تَبْبُولْ / <i>Piper Betle</i> / Betel Biberi.....	281
تَقْسِيَا / <i>Gum Of Wild Ruta Graveolens</i> / Yabani Sedef Otu Zamkı.....	281
تَقْفَاحْ / <i>Pyrus Malus</i> / Elma.....	281
تَرَبْدْ / <i>Ipomoea Turpethum</i> / Türbit Kökü.....	281
تَيْنْ / <i>Ficus Carica</i> / İncir.....	281
تَوْتْ / <i>Morus</i> / Dut.....	282
تَرْمِيَّيْ / <i>Alyssum Termis</i> / Termiye.....	283
تَوْبَالْ / <i>Iron Filing</i> / Demir Tozu.....	283

ث) S Harfi (ث)

(Peltek S olarak telaffuz edilir)

ثُومْ / <i>Allium Sativum</i> / Sarımsak.....	283
ثُومَرْنْ / <i>Thymus Serpyllum</i> / Yabani Kekik.....	284
ثَيْلْ / <i>Cynodon Dactylon</i> / Ayırık Otu.....	284
ثُمَّلْ / <i>Sediment</i> / Tortu.....	284

ثَلِج / Snow / Kar	284
ثَافِسِيَا / Gum Of Wild Ruta Graveolens / Yabani Sedef Otu Zamkı	284

KH Harfi (خ)

(K-H harfleri formülü olarak telaffuz edilir)

خَشِنَاش / Papaver / Haşhaş	285
خَطْمِي / Althaea Officinalis / Hatmi Çiçeği	285
خَرْدَل / Mustard / Hardal	286
خُصِي الثَّلَب / Orchis Papilionacea / Kelebek Orkidesi	286
خُصِي الكَلْب / Orchis Morio / Morio Orkidesi	286
خُصِيه / Testicle / Testis	286
خَبْرَق اسود / Helleborus Niger / Kara Çöpleme Otu	286
خَسْرُو دارو / Alpina Galanga / Havlıcan	287
خَبْرَق اَبْيَض / Veratrum Album / Ak Çöpleme Otu	287
خِيَارِجَنِبَر / Cassia Fistula / Sinameki	287
خَسِي / Lactuca Scariola / Yabani Marul	287
خُنْفِي / Asphodelus Tenuifolius / Çiriş Otu	288
خَاوَلَنْجَان / Alpina Galanga / Havlıcan	288
خَسِي اَلْمَجَار / Onosma Echioides / Eşek Marulu	288
خَرْيُوب / Ceratonia Siliqua / Keçiboynuzu, Harnup	289
خَرْف / Oven Clay / Seramik	289
خَاتِق الذَّب / Aconitum Napellus / Kurtboğan Otu	289
خَاتِق التَّر / Aconitum Pardalianches / Kaplanboğan Otu	289
خَلَاف / Salix Caprea / Keçi Söğüdü	289
خَبَّازِي / Malva Rotundifolia / Ebegümeci	290
خَمِير / Yeast / Maya	290
خَوْخ / Prunus Persica / Şeftali	290
خُطَّاف / Delichon Urbica / Kırlangıç	291
خَل / Acetum Vinegar / Sirke	291
خَبز / Bread / Ekmek	291
خَبِيث / Dross / Cüruf	291
خَالِيد وَمَنُون / Chelidonium / Kırlangıç Otu	292
خَمْسَه اُورَاق / Potentilla Reptans / Beşparmak Otu	292
خَنْدَرُوس / Triticum Dicocum / Anadolu Buğdayı	292
خَامَالَاون / Atractylis Gummifera / Siyah Mezeryon	292
خَيْرِبَا / Elettaria Cardamomum / Küçük Kakule	293
خِرُوع / Ricinus Communis / Hint Yağı Bitkisi	293

Z Harfi (ذ)

(İnce ve peltek Z olarak telaffuz edilir)

ذَهَب / Aurum / Altın	293
ذَرِيرَه / Acorus Calamus / Eğir Otu	293
ذَنب الخَيْل / Equisetum Arvense / Atkuyruğu Otu	293
ذَرَارِيح / Cantharis / İsyanyol Böceği	294

Harfi (ض)

(dâ olarak telaffuz edilir)

ضَرُو / <i>Pistacia Terebinthus</i> / Menengiç.....	294
ضَمِيرَان / <i>Ocimum Basilicum</i> / Fesleğen.....	294
ضَرِيع / <i>Mammary Glands</i> / Hayvan Memesi.....	294
ضَان / <i>Ovis Vignei</i> / Koyun	294

Zat Harfi (ظ)

(Kalın ve peltek zâ olarak telaffuz edilir)

ظَلِيم / <i>Struthio Camelus</i> / Erkek Deve Kuşu.....	295
ظَلْف / <i>Hoof</i> / Toynak, Tırnak	295

Gayin Harfi (غ)

غَبِيرَا / <i>Sorbus Domestica</i> / Üvez Ağacı	295
غَارِقُون / <i>Polyporus Officinalis</i> / Ağaç Mantarı.....	295
غَار / <i>Laurus Nobilis</i> / Defne.....	296
غَافَت / <i>Gentiana Dahurica</i> / Kaşık Otu	296
غَاغَاطِي / <i>Gagates Lithos</i> / Yumuşak Taş Kömürü	296
غَرِي / <i>Taurocolla Gelatenum</i> / Tutkal.....	296
غَالِيُون / <i>Galium Verum</i> / Yoğurt Otu	297
غُوشَنَه / <i>Truffle</i> / Yer Mantarı	297
غَرَب / <i>Populus Alba</i> / Ak Kavak.....	297
غَالِيَه / <i>Mixture Of Musk And Ambergris</i> / Misk ve Amber Karışımı	297
غَالُون / <i>Galmon</i> / Galmon.....	298

ÜÇÜNCÜ KİTAP

(ORGANLARI TUTAN HASTALIKLAR)	299
-------------------------------------	-----

BİRİNCİ ANABÖLÜM

BAŞ HASTALIKLARI	301
1. Makale: Baş ve Beyin Hastalıkları.....	301
2. Makale: Baş Ağrıları	306
3. Makale: Beynin İltihabik Durumları	307
4. Makale: Baş Tutan Diğer Hastalıklar	309
5. Makale: Hareket Sistemini Etkileyen Beyin Hastalıkları.....	315

İKİNCİ ANABÖLÜM

PERİFERİK SİNİR HASTALIKLARI.....	319
-----------------------------------	-----

ÜÇÜNCÜ ANABÖLÜM

GÖZ ANATOMİSİ VE HASTALIKLARI	325
1. Makale: Gözün Anatomisi ve Konjonktivit	325
2. Makale: Göz Küresi Hastalıkları	326
3. Makale: Göz Kapağı Hastalıkları	329
4. Makale: Görme Yeteneği.....	331

DÖRDÜNCÜ ANABÖLÜM	
KULAK	335
BEŞİNCİ ANABÖLÜM	
BURUN	339
1. Makale: Koklama, Patolojileri ve Burun Akıntıları.....	339
2. Makale: Burun İle İlgili Diğer Hastalıklar.....	340
ALTINCI ANABÖLÜM	
AĞIZ VE DİL	341
YEDİNCİ ANABÖLÜM	
DİŞLER	345
SEKİZİNCİ ANABÖLÜM	
DİŞ ETİ VE DUDAKLAR	347
DOKUZUNCU ANABÖLÜM	
FARİNKS	349
ONUNCU ANABÖLÜM	
GÖĞÜS VE AKCİĞER	351
1. Makale: Sesler ve Solunum.....	351
2. Makale: Fonasyon.....	353
3. Makale: Öksürük ve Hemoptizi.....	353
4. Makale: Toraks (Kalp Hariç) Kitleleri ve Yaraları.....	354
5. Makale: Tedaviler.....	357
ON BİRİNCİ ANABÖLÜM	
KALP	359
1. Makale: Kalp İle İlgili Temel Bilgiler.....	359
2. Makale: Kalp İle İlgili Ayrıntılı Bilgiler.....	360
ON İKİNCİ ANABÖLÜM	
MEMELER	363
ON ÜÇÜNCÜ ANABÖLÜM	
ÖZOFAGUS VE MİDE	365
1. Makale: Özofagus.....	365
2. Makale: Mide Hastalıkları.....	366
3. Makale: Sindirim ve Bozuklukları.....	367
4. Makale: Midenin Diğer Hastalıkları.....	369
5. Makale: Mideye Giren ve Çıkanlara Göre Mide İle İlgili Bazı Durumlar	371
ON DÖRDÜNCÜ ANABÖLÜM	
KARACİĞER	375
1. Makale: Karaciğer İle İlgili Genel Açıklama.....	375

2. Makale: Karaciğer Yetmezliği, Karaciğer Obstrüksiyonları ve Ağrıları 376
3. Makale: Karaciğer Kitleleri ve Karaciğerde Bütünlüğü Bozan Durumlar . 376
4. Makale: Karaciğer ve Karın Boşluğunda Sıvı Toplanması (Assit) 376

ON BEŞİNCİ ANABÖLÜM

- SAFRA KESESİ, DALAK ve İKTER** 377
1. Makale: Safra Kesesi, Dalak ve İkter 378
  2. Makale: Dalak İle İlgili Ek Bilgiler..... 378

ON ALTINCI ANABÖLÜM

- BAĞIRSAKLAR** 379
1. Makale: Bağırsak Anatomisi ve Boşaltım 379
  2. Makale: İshalin Tedavisi 381
  3. Makale: Bağırsak Ağrıları..... 382
  4. Makale: Kolik Ağrı, İleus ve Diğer Bağırsak Hastalıkları 382
  5. Makale: Bağırsak Kurtları 383

ON YEDİNCİ ANABÖLÜM

- ANÜS HASTALILARI** 385

ON SEKİZİNCİ ANABÖLÜM

- BÖBREK HASTALIKLARI** 387
1. Makale: Böbrek İle İlgili Genel Açıklama..... 387
  2. Makale: Böbrek İltihapları ve Böbrek Bütünlüğünü Bozan Hastalıklar 388

ON DOKUZUNCU ANABÖLÜM

- MESANE VE İDRAR**..... 391
1. Makale: Mesane 391
  2. Makale: İdrar..... 393

YİRMİNCİ ANABÖLÜM

- ERKEK ÜREME ORGANLARI** 397
1. Makale: Genel Açıklama ve Libido 397
  2. Makale: Erkek Üreme Organlarında Libido Haricindeki Konular 398

YİRMİ BİRİNCİ ANABÖLÜM

- KADIN ÜREME ORGANLARI** 401
1. Makale: İlkeler ve Döllenme..... 401
  2. Makale: Hamilelik ve Doğum..... 403
  3. Makale: Uterus Hastalıkları 404
  4. Makale: Uterus Malformasyonları ve Kitle Lezyonları 405

YİRMİ İKİNCİ ANABÖLÜM

- AŞİKÂR HASTALIKLAR ve DİĞER ORGANLARI TUTAN HASTALIKLAR** 409
1. Makale: Diğer Organları Tutan Hastalıklar..... 409
  2. Makale: Adı Geçen Organ Ağrısının Tedavisi 410

DÖRDÜNCÜ KİTAP	
BİR DEN FAZLA ORGANI TUTAN HASTALIKLAR VE KOZMETOLOJİ İLE İLGİLİ KONULAR	413
BİRİNCİ ANABÖLÜM	
ATEŞLİ HASTALIKLAR	415
1. Makale: Günlük Yüksek Ateş (Günlük Humma).....	415
2. Makale: Kokuşma (Septisemi) Ateşi İle İlgili Genel Açıklama	417
İKİNCİ ANABÖLÜM	
HASTALIĞIN SEYRİNİ DEĞİŞTİREN KRİTİK DÖNEMLER	431
1. Makale: Kritik Dönem Tanımı ve Türleri.....	431
2. Makale: Kritik Dönemin Evreleri.....	449
ÜÇÜNCÜ ANABÖLÜM	
ŞİŞLİKLER VE PÜSTÜLER LEZYONLAR	451
1. Makale: Akut Apse ve Püstüller	451
2. Makale: Soğuk Şişlikler	455
3. Makale: Lepra (Cüzzam).....	457
DÖRDÜNCÜ ANABÖLÜM	
BÜTÜNLÜĞÜ BOZAN HASTALIKLAR	459
1. Makale: Yaralanmalar İle İlgili Genel Açıklama	459
2. Makale: Laserasyon, Travma, Düşme, Çıkkık, Çarpma, Kanama ve Benzeri Durumlar	460
3. Makale: Ülserasyonlar.....	462
4. Makale: Periferik Sinir Yaralanmaları ve Splintleme İle İlişkili Olmayan Kemik Lezyonları	463
BEŞİNCİ ANABÖLÜM	
ATEL (SPLİNT) UYGULAMALARI ve KIRIKLAR	465
1. Makale: Dislokasyonlar	465
2. Makale: Fraktürler.....	468
3. Makale: Spesifik Fraktürler.....	470
ALTINCI ANABÖLÜM	
ZEHİRLER	475
1. Makale: İçilen Zehirler ve Hayvansal Kaynaklı Olmayan Zehirlenmelerin Tedavisi.....	475
2. Makale: Hayvansal Kaynaklı Zehirler.....	481
3. Makale: Haşere Kovucu Yöntemler ve Yılan Sokması Belirtileri ve Türleri	484
4. Makale: İnsan ve Hayvan Isırıkları	488
5. Makale: Akrep, Tarantula ve Diğer Haşere Sokmaları.....	490
YEDİNCİ ANABÖLÜM	
KOZMETOLOJİ İLE İLGİLİ KONULAR	495
1. Makale: Saç ve Saç Kepeği.....	495

2. Makale: Deri Rengi Değişikleri.....	500
3. Makale: Deri Rengi Haricindeki Deri Hastalıkları.....	506
4. Makale: Vücut ve Ekstremiteler	514

BEŞİNCİ KİTAP

BİLEŞİK İLAÇLAR (AKRABAZİNLER)	519
---	-----

BİRİNCİ ANABÖLÜM

BİLEŞİK İLAÇLAR (AKRABAZİNLER)	521
1. Makale: Panzehir (Tiryak) ve Başlıca Macunlar.....	521
2. Makale: Geliştirilmiş Laksatifler (Eyaric).....	531
3. Makale: Laksatif Etkisi Olan ve Olmayan Sindirim Düzenleyici İlaçlar.....	534
4. Makale: Toz Şekline Getirilmiş İlaçlar, Kuru İlaçlar ve Çocuklar İçin Hazırlanan Şuruplar	541
5. Makale: Yalama Şeklinde Alınan İlaçlar	543
6. Makale: Şurup ve Meyve Suları	544
7. Makale: Reçel Şeklinde Olan İlaçlar	552
8. Makale: Tablet Şeklinde Olan İlaçlar	553
9. Makale: Bitki Suları ve Pilül Şeklinde Olan İlaçlar	556
10. Makale: Yağ Şeklinde Olan Preparatlar	559
11. Makale: Merhem ve Pansumanlar	563
12. Makale: Organları Tutan Hastalıklara Göre Verilen Bileşik İlaçlar	565

İKİNCİ ANABÖLÜM

ÇEŞİTLİ HASTALIKLARDA DENENMİŞ AKRABAZİNLER	573
--	-----